

EEA's strategi 2009–2013 Flerårigt arbejdsprogram

Omslagstegning: EEA
Layout: EEA

Juridisk meddelelse

Indholdet af denne publikation afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens eller andre EU-institutioners officielle holdning. Hverken Det Europæiske Miljøagentur, enkeltpersoner eller selskaber, der optræder på agenturets vegne, kan gøres ansvarlige for den anvendelse, som måtte blive gjort af informationerne i dette dokument.

Angivelses af ophavsret

© EEA, København, 2009

Gengivelse med kildeangivelse er tilladt, medmindre andet er angivet.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union er tilgængelige på internettet. Der er adgang via Europa-serveren (www.europa.eu).

Luxembourg: Kontoret for Den Europæiske Unions Officielle Publikationer

ISBN 978-92-9213-009-1

DOI 10.2800/12798

Miljøvenlig produktion

Denne publikation er trykt i overensstemmelse med strenge miljøkrav.

Trykt af Schultz Grafisk

- Miljøcertifikat: ISO 14001
- IQNet – The International Certification Network DS/EN ISO 14001:2004
- Kvalitetscertifikat: ISO 9001 2000
- EMAS-registreret. Licens nr. DK-000235
- Godkendt til trykning med Svanemærket, licens nr. 541 176

Papir

RePrint – 90 g/m².

CyclusOffset – 250 g/m².

Begge papirtyper er genbrugspapir med Svanemærket.

Printed in Denmark

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danmark
Tlf.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99
Websted: eea.europa.eu
Forespørgsler: eea.europa.eu/enquiries

EEA's strategi 2009–2013 Flerårigt arbejdsprogram

Kort om EEA

Det Europæiske Miljøagentur (EEA) er et officielt EU-organ, som har til formål at levere objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger om miljøet. EEA's formål er at sikre, at de politiske beslutningstagere og offentligheden holdes informeret om miljøets tilstand og fremtidsudsigter. EEA leverer desuden den nødvendige uafhængige faglige viden og tekniske støtte, der sætter Fællesskabet og medlemsstaterne i stand til at træffe de fornødne foranstaltninger til beskyttelse og forbedring af miljøet, således som det er fastlagt i traktaten og ved Fællesskabets efterfølgende handlingsprogrammer for miljø og bæredygtig udvikling. EEA arbejder i partnerskab med ministerier og offentlige organer, internationale konventioner og FN-organer, det videnskabelige samfund, den private sektor og det civile samfund.

EEA udfører en lang række integrerede miljømæssige og tematiske vurderinger. Således udgiver EEA en femårig rapport om miljøets tilstand, udvikling og perspektiver, tematiske og sektorspecifikke vurderinger, analyser af politiske foranstaltningers effektivitet, fremtidsstudier

og globaliseringens indvirkning på Europas miljø og ressourcer. EEA er en vigtig kilde til og forvalter af miljøinformation og miljøindikatorer og er en hovedleverandør af miljøviden og informationstjenester vedrørende miljøet.

Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnetværk (Eionet) blev formelt oprettet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1210/90 den 7. maj 1990 (senere ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 933/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1641/2003 af 22. juli 2003). I 1993 blev det besluttet at placere agenturet i København, hvor det har været operationelt siden 1994. I grundforordningen fastlægges en række opgaver (artikel 2) og primære aktionsområder (artikel 3) for agenturet. Disse opgaver varetages gennem agenturets flerårige og årlige arbejdsprogrammer.

EEA's strategi for 2009–2013 er agenturets fjerde flerårige arbejdsprogram og blev vedtaget af bestyrelsen ved skriftlig procedure efter bestyrelsens 52. møde den 26. november 2008.

Vor vision

At blive anerkendt som verdens førende offentlige organ for levering af aktuelle, relevante og tilgængelige data, informationer, viden og vurderinger vedrørende Europas miljø.

Formanden for bestyrelsen

Dr Karsten Sach

På bestyrelsens vegne vil jeg gerne rette en tak til den afdgående formand, Lars-Erik Liljelund, for hans engagerede og kompetente ledelse af bestyrelsen. I de seneste år er miljøspørgsmål igen kommet højere op på den politiske dagsorden som et håndfast bevis på agenturets arbejde og på, at dets bidrag nu er mere relevant end nogensinde.

Agenturet er i en gunstig position med hensyn til at udbygge sin rolle som formidler af uafhængige og verificerede miljøoplysninger. Med henblik på de kommende fem år vil jeg desuden fremhæve nogle af de strategiske spørgsmål, agenturet beskæftiger sig med.

Denne nye strategi vil fortsat støtte målsætningerne i EU's miljøhandlingsprogrammer. Klimaforandringer, natur og biodiversitet, miljø og sundhed samt naturressourcer og affald vil således fortsat være i centrum for agenturets arbejde. Den nye strategi vil desuden videreføre det fælles miljøinformationssystem (SEIS).

Integrerede miljøvurderinger og foregribende nytænkning, navnlig vedrørende økosystemers tjenester, økoeffektivitet, nye teknologier og innovation, vil få en nøglerolle i udformningen af EU's miljøpolitik. Veludtænkte politikker for miljøet er en nødvendighed og har positive virkninger for samfundet og økonomien.

Agenturet vil videreføre sit tætte samarbejde med EU's nabolande, navnlig det vestlige Balkan. Et tidligt og tæt samarbejde med disse lande er vigtigt, ikke kun fordi det forbedrer miljøoplysningernes kvalitet og dækning, men også fordi det spiller en rolle for stabiliseringen af miljøet i de pågældende lande.

I et bredere geografisk perspektiv udkom i 2007 rapporten '*Europas miljø: fjerde samlede vurdering*' (Beogradrapporten) med politisk relevant, opdateret og pålidelig information på tværeuropæisk plan om vekselvirkningen mellem miljø og samfund på grundlag af samarbejdet med 56 lande. Rapporten viste desuden, at vellykket gennemførelse af politikkerne for miljøet forudsætter, at vi går i samarbejde med alle aktører på globalt og regionalt plan.

Offentligheden, de politiske beslutningstagere, det videnskabelige samfund og politikerne har alle bidraget til agenturets arbejde, og dette vil i endnu højere grad blive tilfældet i fremtiden; klimaændringer, faldende biodiversitet og vand- og luftkvalitet er alle sammen emner, der er under intensiv debat.

Jeg tror kun dette kan fortsætte med et fremsynet EEA som samlingspunkt, der gennem de næste fem år leverer innovativ, rettidig, relevant og holdbar information.

Formanden for Det Videnskabelige Udvalg

Prof. László Somlyódy

Det Europæiske Miljøagentur er siden sin oprettelse blevet støttet af et uafhængigt videnskabeligt udvalg, som er sammensat af fremstående miljøforskere, der tilsammen dækker en bred vifte af miljøområder. Udvalget garanterer det videnskabelige grundlag for agenturets produkter. Agenturet har en bred dagsorden for miljøet og overvåger udviklingen tæt. Agenturet spiller desuden en vigtig rolle for sikringen af en behørig forbindelse mellem diskussionerne på henholdsvis den videnskabelige og politiske arena.

Det Videnskabelige Udvalg bifalder agenturets nye flerårige arbejdsprogram for perioden 2009–2013, som udvalget finder fyldestgørende og velafbalanceret. Arbejdsprogrammet dækker ikke kun naturbetingede, fysiske, biologiske, kemiske og mekaniske aspekter, men tager også højde for politiske virkninger, økonomiske drivkræfter og samfundsmæssige begrænsninger. Denne tværfaglige tilgang har en central placering i programmet i form af en række tværgående emner og integrerede miljøvurderinger, som vil blive omfattet af agenturets arbejde.

De femårige miljøvurderingsrapporter og tværeuropæiske vurderingsrapporter, som er udarbejdet af agenturet, indgår i formuleringen af prioriterede emner i rammeprogrammerne for forskning. I denne henseende ser jeg Det Videnskabelige Udvalg i en mere aktiv rolle, hvor det er med til at udforme forskningsdagsordenen dels for de områder, udvalget dækker, dels for nye teknologiske discipliner som bio- og nanoteknologi.

Gennem en mere holistisk tilgang til miljømæssige, samfundsmæssige og teknologiske problemer vil Det Videnskabelige Udvalg medvirke til at etablere forbindelser og føre en tættere dialog ikke kun med forskerkredse og forskningspartnerne, men også med ikke-statslige organisationer, erhvervslivet og borgerne.

Den sammenhæng, agenturet arbejder i, er i hastig udvikling. Derfor er det vigtigt at gribe de muligheder, der skabes af udviklingen, såsom GMES (Global miljø- og sikkerhedsovervågning) og andre observationstiltag. Sådanne tiltag kan forventes at føre til grundlæggende ændringer i den måde, på hvilken data, oplysninger og indikatorer fremkommer.

Særlig vigtigt i perioden 2009–2013 bliver det, at agenturet med bistand fra sine medlemmer af Det Videnskabelige Udvalg viderefører gennemgangen af nye spørgsmål, der bør tages op ved planlægningen af den fremtidige forskning, herunder mangler i den eksisterende viden og i fremsynet på miljøforskningsområdet, der kan få betydning for den kommende udvikling i de miljømæssige udfordringer, Europa i dag står over for.

Den nyvalgte formand for EEA's videnskabelige udvalg er dr. Detlef Sprinz.

Den administrerende direktør

Prof. Jacqueline McGlade

Denne EEA-strategi beskriver vor planer for de kommende fem år. Den er tilpasset nutidens og fremtidens informationsbehov og lægger generel vægt på en langt bredere anvendelse af de miljøinformationer, der indsamles. Vi er ved at strømline vore aktiviteter, skabe nye arbejdsmetoder og udvikle nye metoder, der skal bringe miljøtænkning ind i de vigtigste politiske beslutningsprocesser på det økonomiske og sociale område.

Nye måder at fortolke miljøoplysninger på

En stor del af naturen er offentlig — den tilhører alle, men det er ikke alle, der tager vare på den. For at naturens goder kan blive tillagt den rigtige værdi må vi finde ud af, hvordan vi betaler den rigtige pris for at beskytte og bevare den. Hos EEA vil vi opbygge, hvad der svarer til en officiel statistik over natur- og miljøressourcer, som skal være sidestillet med de traditionelle ressourcer i vor erhvervsliv. Herunder vil vi hen ad vejen gennemgå det metodemæssige grundlag for en international aftale om miljøregnskaber og foretage en vurdering af Europas økosystemer og tjenester — Eureka 2012. I fremtiden vil vi kunne påvise, hvordan virksomheder og myndigheder kan medregne økosystemers ydelse i omstruktureringen af den globale økonomi.

Nye måder at udnytte miljøoplysninger på

Folk har behov for ajourførte oplysninger om miljøet. Stadig flere mennesker udsættes f.eks. for høje koncentrationer af ozon og partikler i takt med at byerne vokser. Adgang til tidstro ozondata fås nu via EEA's Ozone web og er ved at blive stillet til rådighed for læger og hospitaler som led i oprettelsen af et system til varsling for udsatte personer. I EEA vil vi levere online luftkvalitetsdata fra jordovervågningsstationer og jordobservationsdata fra GMES-programmet, så vore partnere i sundhedssektoren kan få bedre indsigt i de udbredte miljøbetingede luftvejssygdomme.

Nye måder at påvise nye miljøproblemer på

Det er yderst vigtigt at forudse, hvilke typer oplysninger, politiske beslutningstagere, erhvervsliv og borgere behøver som grundlag for beslutninger i fremtiden. Med vor publikation Miljøsignaler vil vi rette læsernes opmærksomhed mod de spørgsmål, som vi forventer vil veje tungt på dagsordenen i det kommende år. Som typiske eksempler på, at EEA er kommet den offentlige efterspørgsel i forkøbet, kan nævnes agrobærende stoffer, energitilskud, vurdering af miljøsystemers tjenester og elektromagnetisk stråling. Vort arbejde er baseret på forsigtighedsprincippet, vurdering af bevisbyrden, beslutningstagning ved forskellige grader af usikkerhed, og brug af modeller og scenarier til beslutningsstøtte. I løbet af de næste fem år vil vi opstille en enkel beregningsmetode til at forudsige de mulige miljøvirkninger af nutidige og fremtidige sociale og økonomiske faktorer.

Nye måder at arbejde på

Efterhånden som flere og flere er blevet overbevist om miljøets betydning for deres liv, har der været en eksplosiv vækst i behovet for pålidelige lokale informationer. At skaffe sådanne informationer gennem EEA's forskellige netværk har været en unik og positiv oplevelse. Moderne teknologi og software har gjort det muligt for os at høste fordelene ved de videnskabelige fremskridt inden for overvågning og observation.

I dag ved vi, at der er meget at hente fra iagttagelser foretaget af borgere, især dem, der bor i fjerntliggende regioner, eller dem, der gennem deres livsførelse eller erhverv er tæt på miljøet. I regioner som den arktiske vil forandringer ofte blive registreret af de indfødte hurtigere end selv det mest gennemtænkte prøvetagningsprogram. Det er meget vigtigt, at sådanne iagttagelser bliver finkæmmet og

overført til den formelle verden af beregninger og analyser. Gennem sit globale observatorium for borgeres miljøiagttagelser har EEA udvidet og opbygget sine netværk og kilder til observation og videnindsamling. I de næste fem år vil vi oprette en bred vifte af såvel globale som lokale miljøovervågningstjenester gennem øget anvendelse af det fælles miljøinformationssystem.

Vort mål

I dag mener et flertal af europæere, at miljøet har væsentlig indflydelse på deres livskvalitet, og at den globale udvikling har en vigtig andel heri. De ønsker, at der tages lige så stort hensyn til miljøet som til økonomiske og sociale behov ved afgørelser om transport, energi, boligbyggeri, landbrug, fiskeri, fødevareproduktion og sundhed. Tilsvarende søger erhvervslivet at øge innovation og økoeffektivitet for at nå op på en højere miljøstandard og bevare konkurrenceevnen.

Gennem de sidste 30 år har europæerne set et betydeligt fald i emissionerne af luftforurenende stoffer, en begrænsning på 95 % i produktionen af ozonskadelige kemiske stoffer, indgåelse af en traktat om mindskelse af drivhusgasemissionerne, en innovativ ordning for handel med kulstofkvoter og kulstofkompensation, fredning af dyr og planter, bedre kvalitet af ferskvand og kystnære havområder samt almindelig adgang til sikkert drikkevand. Mange af disse forbedringer er kommet i stand ved gennemførelse af Fællesskabets lovgivning på miljøområdet.

Samtidig er borgerne fortsat betænkelige ved klimaændringerne, kvaliteten af den luft, de indånder, spørgsmålet om, hvordan man bortskaffer sit affald, og virkningerne af kemiske stoffer. De har mange spørgsmål om, hvad der sker med miljøet, og hvordan det vil berøre dem og de kommende generationer.

Det er vort mål, at EEA skal give beslutningstagere og borgere i Europa adgang til rettidig og relevant information og viden med henblik på at sikre et pålideligt grundlag for miljøpolitikken, give svar på dagligdagens miljøspørgsmål og sørge for, at miljøtænkning og miljøuddannelse bringes ind i de generelle beslutningsprocesser.

Vi sigter mod, at dette mål nås i løbet af de næste fem år gennem:

- at støtte den fortsatte gennemførelse af EU's miljølovgivning gennem analyser og vurderinger af Europas miljø
- at sikre fortsat adgang til miljødata, miljøinformation og miljøtjenester af høj kvalitet
- at udarbejde integrerede miljøvurderinger og fremtidsstudier for Europa i stadig mere global sammenhæng
- at behandle prioriterede miljøspørgsmål af kritisk betydning, når de kommer på den politiske dagsorden
- at tilstræbe bedre kommunikation og formidling til beslutningstagere og borgere via brugervenlig, flersproget multimedieinformation.

Vor strategi for 2009–2013

I de forløbne fem år har der været stigende opmærksomhed om miljøforandringerne og det tvingende nødvendige behov for politisk handling. Dette har ført til en eksplosiv vækst i miljøinitiativer og miljøinstitutioner. Med vor strategi vil vi reagere på disse forandringer ved at fokusere på at fastholde og forbedre miljøinformationsstrømmenes rettidighed, rumlige opløsninger og kvalitet, etablere nye datakilder efter behov, tilskynde til øget videnintegration vedrørende sammenhængen mellem økosystemerne og de største samfundsøkonomiske arenaer samt forbedre miljøuddannelsernes kvalitet og effektivitet i EU.

EEA's strategi for 2009–2013 er det fjerde flerårige arbejdsprogram. Strategien bygger på den vellykkede gennemførelse af vor forudgående strategi for 2004–2008, der tog udgangspunkt i de prioriterede hovedområder i det sjette miljøhandlingsprogram og gjorde agenturet til en europæisk hovedleverandør af miljødata, miljøoplysninger og miljøviden.

Effektivitetsevalueringen af EEA i 2008 fastslog at *'Agenturet er ... det mest effektive middel til at levere de produkter og tjenester, der behøves af de interesserede parter. ... Det er vanskeligt at se ... hvordan nogen af de eventuelle andre redskaber, europæiske organisationer råder over, ville kunne levere uvildig og pålidelig information.'*

2008-evalueringen indeholdt også en række anbefalinger om prioritering og spredning. Disse anbefalinger er taget til efterretning i fastlæggelsen af, hvordan agenturets ressourcer fremover skal prioriteres og tilrettelægges.

Vor nye strategi er baseret på tre hovedaktiviteter:

- fortsat at støtte det informationsbehov, der er fastlagt ved EU-lovgivning og international lovgivning om miljøet, navnlig det sjette miljøhandlingsprogram
- at levere mere rettidige vurderinger af, hvordan og hvorfor miljøet ændrer sig, og vurderinger af, om miljøpolitikkerne har været effektive, herunder det sjette miljøhandlingsprogram og EU's strategi for bæredygtig udvikling samt politikkerne for tilknyttede områder
- at forbedre koordineringen og formidlingen af miljødata og miljøviden på tværs af Europa.

Dette strategidokument beskriver EEA's aktiviteter på fire områder:

- Miljøtemaer
- Tværgående temaer
- Integreret miljøvurdering
- Informationstjenester og kommunikation.

Yderligere to strategier omfatter EEA's aktiviteter, administration og styring.

Målsætning

Vor centrale målsætning for 2009–2013

EEA's centrale målsætning er at generere europæiske, fælleseuropæiske og regionale integrerede miljødata og indikatorsæt, vurderinger og tematiske analyser, som tilsammen udgør et pålideligt beslutningsgrundlag for miljøpolitikkerne i EU og medlemsstaterne og for samarbejdet med kandidatlande, potentielle kandidatlande og dem, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik.

Vi vil videreføre det intensive samarbejde med Eionet, samarbejdslandene og en bred vifte af partnerinstitutioner, herunder Europa-Kommissionen, de enkelte landes ministerier og myndigheder, internationale konventioner og FN-organer, videnskabs-, teknik- og forskningssamfund, den private sektor og det civile samfund med henblik på at sikre relevansen og kvaliteten af de data, analyser og oplysninger, som vi leverer.

Vor strategiske målsætning er at:

- spille en nøglerolle i formuleringen og gennemførelsen af EU's miljøpolitik og tilknyttede områder, specielt Europa-Kommissionens miljøhandlingsprogram
- overvåge effektiviteten af miljøpolitikken i EU og i EEA's medlemsstater samt i kandidatlande og potentielle kandidatlande
- støtte overvågningen af EU's strategi for bæredygtig udvikling (gennem hjælp til indikatorer for bæredygtig udvikling) med fokus på miljømæssige kerneemner
- udføre integrerede miljøvurderinger og -analyser under det sjette miljøhandlingsprogram og EU's strategi for bæredygtig udvikling, miljøtemaer, fremtidsstudier samt tidlig varsling i forbindelse med ændringer i samfundsmæssige og økonomiske strukturer
- give mere rettidige miljøoplysninger gennem det fælles miljøinformationssystem og miljødatacentrene ved at sørge for mere regelmæssig ajourføring af oplysningerne og, når det er muligt, tidstro data
- fostre nye ideer og nytænkning, specielt om økosystemers tjenester, ressourceudnyttelse, ny teknologi, innovation og adfærdsændringer
- opbygge nye internetbaserede tjenester til brug for miljøuddannelserne
- sørge for effektive kommunikations- og informationstjenester, der er med til at sikre, at miljøtænkning bringes ind i de vigtigste politiske beslutninger og i europæiske borgeres dagligliv.

Nøgleaktioner

Vor nøgleaktioner for 2009–2013

I 2009 vil vi ...

- oprette informationstjenester på de områder, der hører under de fem miljødatacentre for luftkvalitet, klimaændringer, biodiversitet, ferskvand (herunder indikatorer for vandbalancer via WISE og information om oversvømmelses- og tørkerisici fra Det Fælles Forskningscenter), udnyttelse af marine ressourcer og arealanvendelse samt fastlægge databehovet vedrørende sårbarhed og tilpasningsevne, katastroforebyggelse og katastrofehåndtering
- opbygge EEA's støtteinfrastruktur for det europæiske fælles miljøinformationssystem (SEIS) og Inspire med bedre online dataadgang og webtjenester
- koordinere leveringen af *in-situ* data til GMES-tjenesterne og knytte dem sammen med det globale system af jordobservationssystemer
- støtte miljøvurderingerne for den baltiske makroregion under det svenske formandskab
- yde analytiske nøglebidrag til den globale Green New Deal og planlægningen af en lav-CO₂-økonomi for Europa
- udgive to EEA-nøglepublikationer om tidlig varsling
- støtte de klimatiske drøftelser, som danner oplæg for konferencen i København om FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC COP15)
- rapportere om fremskridt med hensyn til at standse tabet i biodiversitet gennem 'Streamlining European Biodiversity Indicators 2010'.

I 2010 vil vi ...

- udarbejde EEA's regelmæssige integrerede vurderingsrapport 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter' (State and Outlook of Europe's Environment (SOER)) med fokus på operationelle og strategiske politiske prioriteringer, også for kandidatlande og potentielle kandidatlande (sjette miljøhandlingsprogram og EU's strategi for bæredygtig udvikling) samt en resultattavle over miljøpræstationer
- foretage en analyse af de mulige veje, ad hvilke man kan nå frem til EU-aftaler om omlægning til en grøn lav-CO₂-økonomi senest i 2050
- i samarbejde med Det Fælles Forskningscenter foretage løbende analyser af kritiske globale miljømæssige tærskelværdier ('tipping points')

- oprette en tjeneste, der kortlægger sårbarheden og tilpasningsevnen og giver information til brug ved katastrofehåndtering og -forebyggelse for Europa
- støtte vurderinger af Middelhavsområdet og andre relevante aktiviteter under det spanske og belgiske formandskab.

I 2012 vil vi ...

- foretage en vurdering af tjenesterne fra Europas økosystemer — Eureka 2012
- støtte den EU-dækkende gennemgang af vand- og grundvandsmiljøet gennem WISE.

I 2013 vil vi ...

- støtte gennemgangen af de miljømæssige resultater af det sjette miljøhandlingsprogram og af EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Gennem hele den femårige periode vil vi ...

- opretholde og udvide EEA's miljøinformationsstrømme gennem Reportnet og EEA's fem miljødatacentre
- samarbejde med Eurostat, Det Fælles Forskningscenter og GD for Miljø med fokus på indikatorer, strømlining og rettidighed af data som led i aftalen mellem de fire institutioner ('Group of Four')
- arbejde med forskningsprojekter finansieret af GD for Forskning og EU for at forbedre udnyttelse af resultater
- udføre tematiske vurderinger, studier i tidlig varsling, strategiske fremtidsanalyser og informationsevalueringer svarende til de politiske behov i forbindelse med en række nye alvorlige og komplekse miljømæssige udfordringer
- støtte Eurostats arbejde på udformning af indikatorer for bæredygtig udvikling
- overvåge fremskridtene med hensyn til opfyldelse af politiske mål, effektiviteten af miljøpolitikker og tilknyttede politikker samt indikatorer for politiske foranstaltninger
- udføre regelmæssige effektivitetsevalueringer af EEA
- udvide EEA's kommunikation til offentligheden, politiske beslutningstagere og eksperter via brugervenlig, flersproget multimedieinformation, navnlig på områderne klimaændringer, biodiversitet, økosystemer og grønnere økonomi.

Vor netværk og ledelse

EEA's bestyrelse er sammensat af agenturets medlemslande samt repræsentanter for Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen. Forretningsudvalget består af bestyrelsens formand og næstformand. Hvert medlemsland besætter en bestyrelsesplads, der støttes af et nationalt knudepunkt (NFP) og et antal nationale referencecentre (NRC) og hovedkontaktpunkter.

EEA's Videnskabelige Udvalg består af uafhængige eksperter på miljøområdet, herunder samfundsforskere og sektorspecialister. Udvalget rådgiver EEA's personale og afgiver udtalelser om forskellige spørgsmål.

Eionet — Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnetværk, der dækker 39 medlemslande og samarbejdende lande — er et unikt partnerskab mellem EEA og dets medlemslande og er centralt for EEA's netværksaktiviteter. Tilsammen er næsten 400 personer involveret i Eionet.

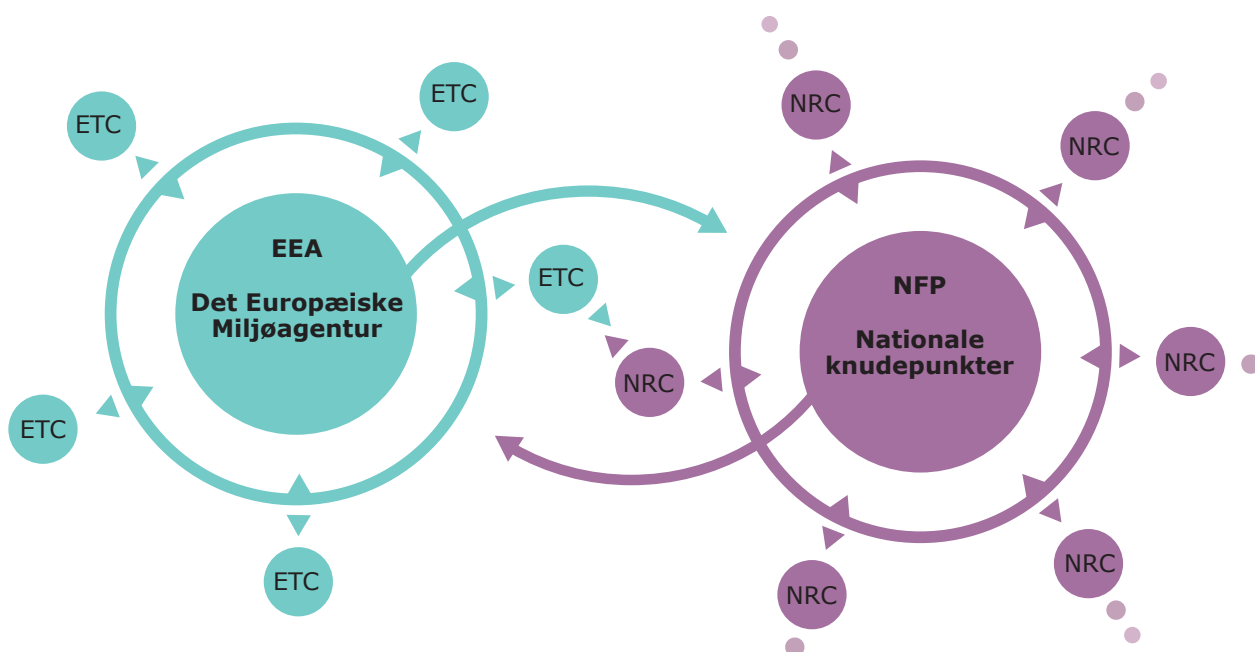
I 2008 slog effektivitetsvurderingen af agenturet fast, at 'Etableringen af dette netværkssystem betragtes som et af EEA's vigtigste resultater og er en nøglefaktor i opfyldelsen af agenturets målsætning'.

Eionet er bredt anerkendt for sin støtte til en lang række samarbejdsformer og er et positivt eksempel på teknisk partnerskab mellem institutioner. Eionet er specielt effektivt, når det gælder fremme af god forvaltning i europæisk og international miljøovervågning og miljøindberetning som f.eks. det globale system af jordobservationssystemer og FN's Environment Watch.

Andre netværk, som EEA interagerer med, er lederne af EU-agenturer, af miljøstyrelser, af organer for miljøbeskyttelse, formændene for de videnskabelige udvalg i EU's agenturer og fællesskabsorganerne, netværk opbygget som led i EU's naboskabsprogram, EU's handlingsprogram for Middelhavsområdet og inden for Nordisk Råd og Arktisk Råd, internationale netværk opbygget under FN- og multilaterale miljøkonventioner og en række internationale og europæiske forskningsnetværk.

Dette arbejdsområde vil vi varetage under det strategiske område:

- EEA's ledelse og partnerskaber.

Hvordan bliver alt dette til virkelighed?

EEA henter sine medarbejdere i alle 32 medlemslande. Derudover råder agenturet over en række nationale eksperter.

EEA's arbejdskapacitet suppleres af de fem europæiske temacentre (ETC) for luftkvalitet og klimaforandringer, biodiversitet, arealanvendelse og arealinformation, vand samt bæredygtighed i forbrug og produktion. Temacentrene er fordelt blandt EEA's medlemsstater.

Agenturets daglige virke foregår primært i samarbejdet i 'Group of Four' — bestående af EEA, GD for Miljø, Det Fælles Forskningscenter og Eurostat. Denne gruppe har som mål at maksimere ressourceudnyttelsen ved strømlining af miljørapportering og ved at stille fælles webplads til rådighed for ti temaområder. Miljødatacentrene omfatter klimaændringer, vand, luft, biodiversitet og arealanvendelse (håndteres af EEA), skove og jord (håndteres af Det Fælles Forskningscenter) samt affald, naturressourcer og -produkter (håndteres af Eurostat).

I løbet af de næste fem år vil vi fortsætte indførelsen af et nyt kvalitetsstyringssystem og en ny kontinuitetsplanlægning, fortsætte gennemførelsen af eventuelle resterende bestemmelser i personaleforordningen og revidere vort eksisterende system for indikatorstyring og datarapportering, vort interne forvaltningssystem og vor afbalancerede resultattavle med henblik på at tydeliggøre sammenhængen mellem udført arbejde, anvendte ressourcer og opnåede resultater.

I effektivitetsevalueringen i 2008 hed det *'Agenturet har desuden været i stand til at imødekomme det stigende informationsbehov uden en tilsvarende forøgelse af sine ressourcer, hvilket ligeledes peger på en øget effektivitet i organisationen'*. I agenturet tilstræber vi at give værdi for pengene på tværs af en enorm miljødagsorden. Dette er uomgængelig nødvendigt med det stigende pres på finansieringsmidlerne og det voksende antal organisationer, der beskæftiger sig med miljøspørgsmål.

Vi søger at maksimere agenturets ressourcer til miljøarbejdet på følgende måde:

- ved hvert år at opfylde vore miljømæssige mål i fællesskabsordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS)
- ved gennem reorganisering at gøre agenturet mere tilpasningsdygtigt og fleksibelt
- ved at undgå overlappning med andre EU-institutioner
- gennem kontakt med personale i hele Europa-Kommissionen med henblik på vort tematiske arbejde og for at sikre administrativ sammenhæng
- ved bedst mulig udnyttelse af alle EU-finansierede miljøinitiativer
- ved løbende at forbedre den måde, vi kommunikerer og leverer information på til vore vigtigste interessenter og borgerne
- ved løbende at maksimere personalets disponibilitet og effektivitet gennem fokus på sundhed og trivsel

Vore aktiviteter med sigte på at realisere målsætningen finder sted på det strategiske område:

- EEA's interne forvaltning og administration.

Strategiske områder

1 Miljøtemaer

- 1.1 Luftkvalitet
- 1.2 Emission af luftforurenende stoffer
- 1.3 Biodiversitet
- 1.4 Emission af drivhusgasser
- 1.5 Ferskvand
- 1.6 Havmiljø

2 Tværgående temaer

- 2.1 Virkningerne af klimaændringerne
- 2.2 Sårbarhed og tilpasning
- 2.3 Økosystemer
- 2.4 Miljø og sundhed
- 2.5 Det maritime miljø
- 2.6 Bæredygtighed i forbrug, produktion og affald
- 2.7 Arealanvendelse
- 2.8 Landbrug og skovbrug
- 2.9 Energi
- 2.10 Transport

3 Integreret miljøvurdering

- 3.1 Integreret miljøvurdering
- 3.2 Regional og global vurdering
- 3.3 Beslutningsstøtte
- 3.4 Økonomi
- 3.5 Strategisk fremtidsforskning

4 Informationstjenester og kommunikation

- 4.1 Det fælles miljøinformationssystem
- 4.2 Kommunikation

Strategisk område 1 Miljøtemaer

En af EEA's hovedfunktioner er at støtte EU's miljøpolitik ved at registrere og rapportere om resultaterne af gennemførelsen af EU's miljølovgivning i alle EEA's medlemsstater. Hertil hører at oprette og ajourføre rapporteringsordninger, at udbygge det fælles miljøinformationssystem, at gennemføre Inspire, at indføre kvalitetssikring, analytiske rammer og standardiserede resultatopgørelser i form af datasæt, indikatorer og integrerede tematiske vurderinger for en række miljøtemaer såsom luftkvalitet, emission af forurenende stoffer og drivhusgasser samt ferskvands- og saltvandsmiljø. Dette arbejde består bl.a. i at udføre analyser af omkostningerne ved indgriben/passivitet, effektivitetsevalueringer, afstand-til-mål-vurderinger for vedtagne politiske mål og langsigtede referenceværdier samt fremtidsudsigterne frem til 2020–2030.

Behovet for arbejde af denne art ventes at stige i de kommende fem år i takt med udviklingen i EU's miljøpolitik og miljølovgivning. Højdepunkterne i denne periode bliver: En global aftale i København i efteråret 2009 om reduktion af drivhusgasemissionerne efter 2012, gennemførelse af en revideret EU-emissionshandelsordning for drivhusgasser for 2008–2012, vedtagne nationale mål for reduktion af drivhusgasemissionerne i EU inden 2020, revision af direktiverne om nationale emissionslofter og om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening i 2009, gennemførelse af det nye direktiv om Ren Luft i Europa, fremskridt med hensyn til at standse forringelsen af biodiversiteten inden 2010, første runde af vandområdeplanerne og de tilknyttede indsatsprogrammer i medfør af vandrammedirektivet i 2009 samt gennemførelse af det nyligt vedtagne havstrategidirektiv. EEA vil bygge på de eksisterende datastrømme, indikatorer og vurderinger og tilpasse dem, så de opfylder disse skiftende behov.

Generelle mål for 2009–2013

At støtte politikudvikling og evaluering inden for de miljøtemaer, der er omfattet af gældende fællesskabsret og beslægtede områder ved:

- at sikre fuld adgang via SEIS og EEA's miljødatacentre til de kvalitetssikrede data, der er behov for som grundlag for arbejdet med indikatorer og integrerede vurderinger på europæisk plan
- at ajourføre og udvikle relevante EEA-indikatorer i EEA's system for indikatorstyring
- at udarbejde tematiske analyser, vurderinger og metoder til støtte for de forskellige tematiske politiske dagsordener og ved
- at udføre vurderinger af politikernes nuværende effektivitet og fremtidsudsigterne frem til 2020–2030.

Arbejdet fordeler sig på samme miljøhovedtemaer som Europa-Kommissionens sjette miljøhandlingsprogram:

- **Luftkvalitet**
- **Emission af luftforurenende stoffer**
- **Biodiversitet**
- **Emission af drivhusgasser**
- **Ferskvandsmiljø**
- **Saltvandsmiljø**

1.1 Luftkvalitet

Vort hovedmål

At udføre vurderinger af luftkvalitet og luftforurening i hele Europa, navnlig i byområder og landområder, på basis af kvalitetssikrede, opdaterede og om muligt tidstro data og indikatorer. Der vil her især være fokus på partikler, ozon, toksiske og andre farlige forurenende stoffer, sektorbestemte emissioner, status og fremtidsudsigter med hensyn til opfyldelse af politiske luftkvalitetsmål på kort og lang sigt samt input til vurderinger af luftkvalitetens påvirkning af menneskers sundhed og økosystemerne.

Analyse

Skønt luftkvaliteten ⁽¹⁾ i Europa til stadighed er blevet bedre, mangler der endnu meget i at opfylde de langsigtede mål for beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet. Der er fortsat en betydelig påvirkning af menneskers sundhed, økosystemer, afgrøder og skove fra partikler som PM₁₀ og PM_{2,5}, ozon, toksiske og andre farlige forurenende stoffer i luften samt deponering af en række stoffer. De vigtigste politiske begivenheder i perioden omfattet af den næste strategi bliver gennemførelsen af det nye direktiv om luftkvalitet og revisionen heraf (2013), revisionen af temastrategien for luft (2010) og den igangværende revision af direktivet om nationale emissionslofter.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at tilvejebringe kvalitetssikrede, opdaterede og om muligt tidstro data, kort og indikatorer samt strømlinet adgang til relevante hjemmesider om luftkvalitet via SEIS og EEA's datacenter for luftkvalitet
- at udarbejde integrerede og målrettede vurderinger af luftforurening og støj, påvirkningen af menneskers sundhed og miljøet samt effektiviteten og de sekundære fordele ved de tilknyttede politikker og foranstaltninger
- at udarbejde vurderinger af sommerozonniveauet (i overensstemmelse med direktivet om luftens indhold af ozon) og af luftkvaliteten i zoner og bymæssige bebyggelser (i overensstemmelse med direktivet om luftkvalitet)
- at bidrage til EEA's integrerede miljøvurderinger og miljø- og sundhedsanalyser gennem mere udstrakt anvendelse af modelteknikker, avancerede kortlægningsteknikker og Inspire i vort arbejde
- at arbejde tæt sammen med Eionet, det Europæiske Temacenter for Luftkvalitet og Klimaændringer, GMES-tjenesterne vedrørende atmosfæren, Eurostat, FFC og andre EF-tjenestegrene, WHO, UNECE (de relevante programmer, centre og taskforcer under denne konvention), netværket af nationale referencelaboratorier vedrørende kontrol og kvalitetssikring af luftkvalitetsovervågningen, andre dataleverandører såsom regionale instanser, storbyer, erhvervsmæssige og videnskabelige forsknings- og samfundsinstitutter og ved
- at forbedre informationen om luftkvaliteten gennem brugervenlige, interaktive multimedietjenester.

⁽¹⁾ Spørgsmålet om indendørs forurening dækkes af det tværgående tema miljø og sundhed.

1.2 Emission af luftforurenende stoffer

Vort hovedmål

At levere vurderinger om emission af forurenende stoffer, herunder toksiske og farlige stoffer, til luften og, når det er relevant, til andre medier. Hertil hører opgørelser over fremskridt og udsigter med hensyn til opfyldelse af mål, bl.a. dem der er fastlagt i den relevante EU-lovgivning og internationale lovgivning, og vurdering af effektiviteten af de europæiske politikker og foranstaltninger til nedbringelse af emissionerne.

Analyse

Skønt emissionen af de vigtigste luftforurenende stoffer i de seneste år er faldet, har luftforurening fortsat væsentlig negativ indvirkning på menneskers sundhed, økosystemer og afgrøder. Den emission af forurenende stoffer, der sædvanligvis afgives fra store og små anlæg foruden diffuse kilder som transport, landbrug og husholdninger, giver fortsat grund til betænkelighed.

I 2009 fortsætter revisionen af Gøteborg-protokollen under UNECE-LRTAP til bekæmpelse af forurening, eutrofiering og ozon i jordhøjde og af direktiverne om nationale emissionslofter og om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC). I slutningen af 2009 indføres desuden det europæiske register over udledning og overførsel af forurenende stoffer (E-PRTR) som afløser for den nuværende europæiske oversigt over forurenende emissioner (EPER).

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at tilvejebringe kvalitetssikrede, opdaterede og om muligt tidstro data og indikatorer samt strømnet adgang til relevante hjemmesider om luftforurenende stoffer via SEIS, Inspire og EEA's datacenter for luftkvalitet
- at støtte Europa-Kommissionens strømning af dataindsamling og -rapportering vedrørende luftforurenende stoffer og drivhusgasser i henhold til den eksisterende lovgivning, herunder direktivet om nationale emissionslofter og overvågningsmekanismen for emission af drivhusgasser
- at udarbejde EU's årlige opgørelse over emissioner i medfør af UNECE-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande og direktivet om nationale emissionslofter og sammen med EMEP revidere data i de nationale opgørelser over emissioner til luften
- at levere vurderinger af synergier og afvejning mellem politikker til nedbringelse af emissionen af forurenende stoffer og drivhusgasser, af effektiviteten af udvalgte politikker til mindskelse af de vigtigste luftforurenende stoffer og af disse politikkers efterfølgende virkning på luftkvaliteten
- at arbejde tæt sammen med Eionet og andre dataleverandører, EEA's Europæiske Temacenter for Luftkvalitet og Klimaændringer, UNECE-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande (specielt EMEP-programmet, dets center for emissionsopgørelser og fremskrivninger og dets taskforce vedrørende emissionsopgørelser og fremskrivninger) og med Europa-Kommissionens tjenester (herunder Eurostat og FFC)
- på EEA's hjemmeside at offentliggøre EMEP/EEA's vejledning i opgørelse af luftforurenende emissioner, som regelmæssigt opdateres af UNECE EMEP taskforcen vedrørende emissionsopgørelser og fremskrivninger og ved
- at være vært for Europa-Kommissionens E-PRTR-hjemmeside og IRIS-databasen samt bidrage til de tilknyttede rapporteringsaktiviteter.

1.3 Biodiversitet

Vort hovedmål

At levere information, data og analyser vedrørende biologisk diversitet i vand- og landbaserede systemer, jord og luft inden for integrerede analytiske systemer, der både understøtter de prioriterede områder hver for sig og tager hensyn til forhold, der er fælles for dem alle, herunder statusopgørelse og udsigter for de mål, der bl.a. er fastlagt i den relevante EU-lovgivning og internationale lovgivning, samt vurdering af de europæiske politikkers og foranstaltningers effektivitet.

Analyse

De næste fem år vil vi se området for EU's biodiversitetspolitik udvidet som følge af den øgede bevidsthed om betydningen af biodiversitet og om, at økosystemerne gør menneskets trivsel tjenester. Fokus vil være rettet mod tre prioriterede politiske områder for 2009–2013: Beskyttelsen af vigtige arter og habitater i henhold til fugle- og habitatsdirektiverne, forpligtelsen til at standse forringelsen af biodiversiteten inden 2010 og indberette fremskridt ved hjælp af indikatorer (SEBI2010) og en mere langsigtet vision om at bevare økosystemtjenesternes sundhed og tilpasningsevne (afsnit 2.3).

At forene disse to prioriteringer er magtpåliggende af to grunde: For det første fordi tabet af biodiversitet, navnlig af arter og habitater, medfører forringelse af de 'tjenester', der ydes af naturlige økosystemer, og for det andet fordi en sammenhængende indfaldsvinkel til data og analyse af disse og mange andre indbyrdes sammenhænge mellem de tre prioriteringer er nødvendig for at undgå overlappning af indsamlede data.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- via SEIS, Inspire og EEA's miljødatacentre for biodiversitet og arealanvendelse, at tilvejebringe kvalitetssikrede data til støtte for europæiske indberetningsinitiativer, navnlig naturdirektiverne
- at udarbejde tilstandsanalyser og tendensanalyser for de enkelte arter og habitater svarende til kravene i de pågældende artikler i eksisterende fællesskabsret
- at indberette fremskridt i forhold til EU's mål og de globale mål om at standse/ mindske forringelsen af biodiversiteten gennem strømlining af europæiske biodiversitetsindikatorer i 2010
- at udarbejde arealanalyser af konflikter og potentielle afvejninger mellem biodiversitet, økonomisk udvikling og sociale målsætninger med særlig fokus på klimaændringer og fredningsmålsætninger
- at udnytte resultaterne af sådanne analyser og af EU-finansierede forskningsprojekter for biodiversitet i EEA's regelmæssige rapporter om miljøets tilstand og fremtidsudsigter og i vurderingen af europæiske økosystemer (Eureca 2012) og ved
- at forbedre EEA's meddelelser om arter og habitater og samling af disse til indikatorer, som politiske beslutningstagere, borgere og medier kan gøre brug af gennem multimediekanaler, herunder Fællesskabets clearing house-ordning for biodiversitet.

1.4 Emission af drivhusgasser

Vort hovedmål

At overvåge og vurdere fremskridtene i opfyldelsen af EU's politiske mål for emission af drivhusgasser (Kyoto og 2020), vurdere effektiviteten af EU's politikker og foranstaltninger for begrænsning af klimaændringer og støtte udformningen af langsigtede strategier for begrænsning af klimaændringer.

Analyse

Den globale opvarmning vil få vidtrækkende konsekvenser. En indsats mod den globale opvarmning er teknisk mulig og er desuden økonomisk overkommelig i forhold til de store omkostninger ved uahæmmede klimaændringer. Målene i Kyoto-protokollen er et første skridt og skal være opfyldt inden 2012. Den vigtigste nu gældende lovgivning er medlemsstaternes byrdefordeling vedrørende den emissionsbegrænsende indsats for at opfylde Kyoto-målet, EU's emissionshandelsordning (ETS), der er rettet mod kraftværker og energiintensive industrier, samt EU's overvågningsmekanisme for drivhusgasser. Det vil kræve yderligere væsentlige reduktioner af emissionen af drivhusgasser at nå det af EU foreslåede mål om at begrænse temperaturstigningen til højst + 2 °C over det førindustrielle niveau. Inden for UNFCCC arbejdes der på at opstille en samlet strategi for tiden efter Kyoto, der forventes vedtaget i slutningen af 2009 i København.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- gennem SEIS og EEA's datacenter for klimaændringer at levere data, informationer og indikatorer, der er indsamlet fra landene i henhold til den gældende fællesskabsret om mindskelse af klimaændringerne, til støtte for europæiske indberetningsinitiativer såsom EU's årlige opgørelse over drivhusgasser og mere opdaterede prognoser, fyldestgørende opgørelser over emissionstilgodehavender i overensstemmelse med Kyoto-protokollen og EU's lovgivning, regelmæssige opdateringer af indikatorerne for drivhusgasemissioner, og årlig analyse af fremskrivninger og effektiviteten af

politikker og foranstaltninger for gennemførelse af Kyoto-protokollens mål for 2008–2012 samt eventuelle nye mål

- hvert år at rapportere om medlemsstaternes erfaringer med EU's emissionshandelsordning (EU ETS) udvidet med en effektivitetsvurdering af ETS, projekter vedrørende Kyoto-mekanismerne og eventuelt andre markeder og projekter for CO₂-handel
- at foretage analyser og vurderinger af de mulige veje til at indføre en grønnere lav-CO₂-økonomi. Hertil hører integrerede oversigter over forventet reduktion og tilpasning samt alternative fremtidsscenarier, der sammenkæder den samfundsøkonomiske udvikling, emissioner, CO₂-regnskabsystemer og virkningerne på vandkvalitet, vandmængde, biodiversitet, jord, skove og have som dræn eller kilder, og de sekundære fordele for luftkvaliteten og folkesundheden
- at støtte Europa-Kommissionens projekt for strømlining af dataindsamling og -rapportering om luftforurenende stoffer og drivhusgasser i henhold til den nu gældende lovgivning, herunder direktivet om nationale emissionslofter og overvågningsmekanismen for emission af drivhusgasser
- at støtte revisionen af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) og eventuelle tekniske spørgsmål i forbindelse med forhandlingerne om UNFCCC og ved
- at skaffe brugervenlig adgang til rapporter, data, indikatorer og anden information gennem EEA's datacenter for klimaændringer med dertil hørende analyse- og beslutningsværktøjer.

1.5 Ferskvand

Vort hovedmål

At støtte de europæiske politikker for vandkvalitet og vandmængde ved at levere integrerede vurderinger af vandkvalitet, vandmængde og vandudnyttelse, dokumentere udviklingen og opstille fremskrivninger af opfyldelsen af politiske mål og kvalitetssikringsordninger baseret på kvalitetssikrede, opdaterede og om muligt tidstro data, indikatorer, modeller og analyser.

Analyse

Trods de senere års forbedringer er mange ferskvandsøkosystemer i Europa stadig i fare som følge af fortsat udledning i vand, navnlig fra landbruget, fysiske ændringer af vandområder, f.eks. for at fremme sejlads og vandkraft, og virkningerne af ekstreme begivenheder og dårlig ressourceforvaltning, der medfører oversvømmelse og tørke.

I EU udgør vandrammedirektivet og de tilknyttede vanddirektiver en integreret ramme, inden for hvilken det er muligt at tage de mange og forskellige udfordringer til vandforvaltningen op. Den første runde af vandområdeplaner og foranstaltningsprogrammer i 2009 markerer en vigtig overgang fra forberedelse til handling med hensyn til gennemførelse af vandrammedirektivet. En behørig gennemførelse kræver fortsat integration på tværs af erhvervssektorer (landbrug, landdistriktudvikling, økonomi, energi, transport, vandinfrastruktur) og skal støttes med intensiv informationsudveksling mellem de pågældende aktører om god praksis og egnede effektive foranstaltninger.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- via SEIS, EEA's datacenter for vand og vandinformationssystemet for Europa (WISE), at levere data, information og indikatorer, der er indsamlet fra landene i henhold til den gældende EU-lovgivning om udledning i vand, vandkvalitet og vandmængde, til støtte for europæiske indberetningsinitiativer,

herunder den reviderede status i 2012 over overfladevand og grundvand i Fællesskabet til støtte for vandrammedirektivets artikel 18

- at levere integrerede vurderinger af vandforurening, vandmængde og politikkers effektivitet baseret på drivkraft-belastning-tilstand-effekt-reaktion, begreberne integreret vandressourceforvaltning, økosystemers tjenester, ressourceregnskab, tilpasningsevne og arealkortlægning
- at levere information og analyser på området vandbalancer og tilpasning til klimaændringerne gennem et informationssystem for vandmangel og tørke i samarbejde med FFC
- at levere vurderinger af varer og tjenesteydelser hidrørende fra vand med vægt på den bredere sammenhæng med økosystemer, biodiversitet og virkningerne af indtrængende fremmede arter, saltvandsindstrømning, oversvømmelser og temperaturændringer
- at skaffe brugervenlig adgang til rapporter, data (herunder tidstro data), indikatorer, information og tilknyttede analyseværktøjer og ved
- at give offentligheden bedre indsigt i problemer med hensyn til vandkvalitet og vandmængde gennem brugervenlige, interaktive multimedietjenester.

1.6 Havmiljø

Vort hovedmål

At støtte europæiske og internationale politikker for havmiljøet ved at udføre integrerede EEA-havmiljøvurderinger bl.a. af sammenhængen mellem marine økosystemers sundhed og menneskers trivsel, baseret på opdaterede data, indikatorer, modeller og analyser.

Analyse

Den samlede menneskeskabte belastning af havmiljøet fra fiskeri, energi- og ressourcudnyttelse, turisme, skibsfart og forurening er stigende, og de marine økosystemers tilstand er generelt dårlig i hele Europa. Klimaændringerne medfører andre belastninger gennem højere temperaturer og forsuring af havene, hvilket allerede nu forringer havenes evne til at optage drivhusgasser fra atmosfæren og visse marine biotas funktionsdygtighed. EU's politik har nu i form af strategier og direktiver anlagt en 'økosystembaseret tilgang' til forvaltningen af de menneskelige aktiviteter, der påvirker det marine miljø.

For at denne tilgang med held kan gennemføres i hele Europa, er det nødvendigt med langt bedre karakterisering af den nuværende situation, tidligere udviklingstendenser og fremtidsudsigter gennem sammenlignelige data og oplysninger, herunder samfundsøkonomiske drivkræfter og belastninger, og bedre overblik over valgmuligheder og miljøkonsekvenser ved nuværende og fremtidige anvendelser af det marine miljø og regionale have.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- via SEIS, EEA's datacenter for vand og vandinformationssystemet for Europa (WISE) at støtte afklaringen af behovet for overvågning og vurderinger, strømlining af og bedre adgang til nye marine datastrømme, oplysninger og indikatorer

i henhold til den gældende EU-lovgivning, navnlig havstrategirammedirektivet og vandrammedirektivet (om kystvande)

- at styrke systemet for EEA's integrerede havmiljøvurdering gennem øget medregning af DPSIR-komponenter (drivkraft-belastning-tilstand-effekt-reaktion) gennem forbedrede indikatorer, og at integrere aspekter vedrørende økosystemers tjenester (f.eks. økonomisk værdiansættelse), det havpolitiske tiltag til det europæiske havobservations- og havdatanetværk (EMODNET), Inspire, fremtidsudsigter og scenarier
- at bidrage til etablering af marine kernetjenester under GMES
- at øge vore synergier med FN's havkonventioner og regionale havkonventioner, videnskabelige kredse og organiserede civilsamfund gennem udarbejdelse af EEA's integrerede havmiljøvurderinger for at sikre, at disse bedre afspejler forholdene i hvert europæisk regionalt havområde, og ved
- at udarbejde integrerede vurderinger af havmiljøet og effektiviteten af EU's politikker, herunder biodiversitet, vandkvalitet, fiskeri og maritime emner, samt tilstand og værdi af produkter og tjenester fra marine økosystemer i forskellige politikrelevante scenarier og at bidrage til havmiljøvurderingerne af Østersøen under det svenske formandskab i 2009, det spanske formandskab i 2010, til Horisont 2020 i Middelhavsområdet, vedrørende Ishavet for Det Europæiske Fællesskab og Arktisk Råd og Nordisk Råd samt til Eureca 2012.

Strategisk område 2 Tværgående temaer

Behovet for tværgående integrerede analyser er voksende i erkendelse af den hurtigt skiftende virkelighed. Det er indlysende, at der fokuseres på Europas forbrugs- og produktionsmønstre og indflydelsen heraf på klimaændringer og biodiversitet, disse mønstres afhængighed af økosystemer verden over, og mulighederne for at tilpasse sådanne mønstre til den ændrede virkelighed. Derfor er der stigende behov for sammenhængende viden om alle disse processer. I en globaliseret økonomi, hvor enkeltpersoner, virksomheder og myndigheder kan have global betydning, kan mange forskellige former for politikker påvirke modstandsdygtigheden i naturmiljøet og blandt de ressourcer, miljøet leverer uanset om det er til lands eller til havs.

Al menneskelig aktivitet fra transport til energi, fra landbrug til handel, fra turisme til trivsel kan have kaskader af utilsigtede følger, der potentielt fører til ikke-lineære forandringer og kritiske tærskelværdier for det naturlige miljø. Der er mange usikkerheder omkring disse forhold, og hvordan de viser sig. Men miljø og økonomi har givetvis ikke været ligeværdige partnere i dette forhold.

Generelt mål for 2009–2013

At støtte politikudvikling og evaluering inden for tværgående temaer ved:

- at bygge på resultaterne af strategien for 2004–2008 med hensyn til de nødvendige metoder og analyser til udarbejdelse af tværgående vurderinger som f.eks. arealanalyser, virkningsindikatorer, fremskrivninger og scenarier, vurderinger af politikkers effektivitet og økonomiske vurderinger
- at bringe disse metoder til mere direkte at virke på en hel række tværgående temaer inden for dette strategiske område såsom sektorintegration, klimaændringer, bæredygtighed af forbrug og produktion samt politikker for havmiljø, territorier og samhørighed
- at lægge særlig vægt på de prioriterede emner i 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010', Eureka 2012 og IPCC 2013 og ved
- at opbygge alliancer og kapacitet inden for vore netværk til at udføre sådanne tværgående analyser og vurderinger i sammenhæng med SEIS.

Dette arbejde fordeler sig på ti tværgående hovedtemaer, der går på tværs af EU's politiske og miljømæssige landskab:

- **Virkningerne af klimaændringerne**
- **Sårbarhed og tilpasning**
- **Økosystemer**
- **Miljø og sundhed**
- **Det maritime miljø**
- **Bæredygtighed i forbrug, produktion og affald**
- **Arealanvendelse**
- **Landbrug og skovbrug**
- **Energi**
- **Transport**

2.1 Virkningerne af klimaændringerne

Vort hovedmål

At bidrage direkte til udviklingen af EU's politik for virkningerne af klimaændringerne gennem forbedring af relevante indikatorer, udarbejdelse af vurderinger kombineret med samfundsøkonomiske faktorer i Europa og udnyttelse af tidligere udviklingstendenser, fremskrivninger, arealanalyser, fremadrettede vurderinger og analyser af politikkers effektivitet, herunder økonomiske aspekter.

Analyse

Klimaændringernes påvirkning af naturressourcer og menneskelige aktiviteter forventes at fortsætte trods stærke initiativer til mindskelse af emissionen af drivhusgasser. Selv om EU's mål om at begrænse temperaturstigningen til højst + 2 °C bliver nået, vil der stadig være mange påvirkninger. Klimaændringerne udgør en ekstra belastning af de naturlige og menneskeskabte systemer, som i forvejen er udsat for voksende belastninger fra globalisering og voksende forbrugsmønstre over hele verden.

I 2008 udarbejdede EEA i partnerskab med Det Fælles Forskningscenter og Verdenssundhedsorganisationen i Europa sin rapport om klimaændringernes virkninger baseret på over 40 indikatorer, der omfattede fysiske, biologiske og sundhedsmæssige virkninger. Det blev her konkluderet, at klimaændringerne forårsager ændringer, der i enhver henseende er udbredte og tiltagende. Data fra de forskellige globale programmer for observation og lokalmålinger viser tilstande, der ligger uden for de mest pessimistiske skøn i IPCC's rapport fra 2007.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at forbedre og ajourføre de oplysninger, data, indikatorer og modeller for virkninger, som findes i EEA's miljødatacenter for klimaændringer, og koble dem sammen med de oplysninger og data, der findes i miljødatacentrene for vand, biodiversitet og arealudnyttelse
- at udarbejde en række vurderinger af klimaændringer og tilknyttede vurderinger på de temaområder, der er knyttet til bredere miljø- og bæredygtighedsstrategier, med henblik på vurderingerne i 2010-udgaven af 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter' og Eureka 2012 og regelmæssigt opdatere den indikatorbaserede vurdering af klimaændringernes virkning i Europa som reaktion på de nye behov for støtte
- at arbejde sammen med forskerhold over hele Europa for at få en bedre regionalisering af de fremadrettede undersøgelser af klimaændringernes virkninger
- i partnerskab med Det Europæiske Center for Mellemlistede Vejrprognoser (ECMWF), at opstille modeller og data, der skal anvendes til oprettelse af et klimaarkiv med tilbageskrivninger og fremskrivninger af Europas klima i subregional geografisk skala og ved
- at frembringe brugervenlige, flersprogede multimedieprodukter om omfanget af klimaændringernes virkninger.

2.2 Sårbarhed og tilpasning

Vort hovedmål

At støtte nye udviklinger i EU's og Europas politikker for sårbarhed og tilpasning og for katastroforebyggelse og katastrofehandling ved at etablere onlineadgang til relevante miljøoplysninger, observationer til hurtig arealkortlægning og beslutningsstøtteværktøjer, bistå medlemsstaterne via SEIS- og GMES-tjenesterne med at opfylde deres mål for håndtering af klimaændringernes virkninger, tilpasning, sårbarhedskortlægning, katastroforebyggelse og katastrofehandling.

Analyse

Naturressourcerne og de menneskeskabte aktiviteter i Europa bliver stadig mere sårbare som følge af klimaændringerne. Der er tale om intensivering af ekstreme temperaturforhold, nedbør, oversvømmelser, storme, tørkeperioder, skovbrande, intensiveret arealanvendelse, industriel udvikling, bytilvækst, etablering af infrastruktur og forringelse af biodiversitet. I EU's grøn bog fra 2007 om tilpasning til klimaændringerne blev det understreget, at der er øget risiko for skader på personer, infrastruktur og miljø i EU, og at hurtig indgriben og politisk reaktion i Europa er nødvendig.

I henhold til FN's rammekonvention om klimaændringer (FCCC) gennemføres der nu et femårigt arbejdsprogram for virkninger, sårbarhed og tilpasning. Heri opstilles en samlet strategi for tiden efter Kyoto om tilpasning til klimaændringerne med henblik på vedtagelse i København sidst i 2009.

Europa-Kommissionen arbejder på en hvidbog om tilpasning, herunder mulighederne for at integrere tilpasning i EU's politikker for de mest sårbare regioner. Europa-Kommissionen planlægger desuden at udsende en meddelelse om et fællesskabsinitiativ for katastroforebyggelse med henblik på mere systematisk indsamling af oplysninger til støtte for initiativer i hele EU.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at indsamle, behandle og vurdere politikrelevante data på europæisk plan med henblik på grænseoverskridende kortlægning af miljøets sårbarhed i EU og i nabolandene i samarbejde med andre europæiske organisationer (GD Miljø, FFC, EMSA og ESA)

- at rapportere om nationale klimatilpasningsplaner og give vejledning og støtte til udveksling af oplysninger om strategier og bedste praksis for regional forebyggelse, forvaltning og tilpasning
- at vurdere miljøvirkningerne af naturkatastrofer og industriulykker i Europa og de nuværende foranstaltninger til håndtering af disse og til forebyggelse med henblik på at supplere oplysningerne fra andre organisationer om økonomiske tab og samfundsmæssige virkninger
- at støtte Fællesskabets oprettelse af en clearing house-mekanisme, hvor der kan udveksles information og bedste praksis vedrørende katastroforebyggelse og -håndtering, og som oprettes i samarbejde med netværk af relevante aktører inden for katastroforebyggelse og -håndtering i hele Europa og ved
- at udvikle en prototype på et 'europæisk clearing house for virkninger af klimaændringer, sårbarhed og tilpasning', der skal give adgang til europæiske klimaforandringsdata og -scenarier med oplysninger om initiativer og god praksis, herunder økonomiske omkostninger. Det skal kobles til EEA's datacenter for klimaændringer og skal fungere som et clearing house for katastroforebyggelse og -håndtering.

2.3 Økosystemer

Vort hovedmål

At støtte integrering af aspekter af økosystemer og økosystemers tjenester ved vurdering af EU's nuværende og fremtidige temapolitikker og sektorudvikling på den internationale og regionale politiske arena og også inden for rammerne af EEA's indikatorer, vigtigste rapporter og integrerede vurderinger som 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter' for 2010 og Eureka 2012.

Analyse

Økosystemernes tjenester repræsenterer omdannelsen af en række naturlige aktiver til produkter, som mennesker har behov for, har fordel af og værdsætter. Økosystemernes tjenester er dels produkter, der fås fra økosystemer — f.eks. genetiske ressourcer, fødevarer og fiber, ferskvand og reguleringstjenester, dels fordelene af økosystemers reguleringsprocesser — f.eks. begrænsning af oversvømmelser og sygdomme, klima, vand og menneskers sundhed, dels kulturelle tjenester — f.eks. immaterielle goder som rekreation, æstetiske værdier og åndelig berigelse, og endelig støttetjenester — dem, der er nødvendige for at levere alle andre tjenester fra økosystemerne, dvs. biomasseproduktion, ren luft, næringsstofkredsløb og vandkredsløb.

Disse naturtjenester anerkendes ikke rigtigt af de økonomiske markeder, i regeringernes politikker eller i arealforvaltningen. Derfor er mange økosystemtjenester i fare for at forsvinde eller alvorligt i fare for at miste deres modstandsdygtighed. Konceptet økosystemers tjenester må forventes at få mere udbredt anvendelse i Europa ved en opfølgning af Millennium-vurderingen af økosystemerne i 2005 og G8+5-landenes initiativ til et møde i 2010 i konventionen om biologisk mangfoldighed, hvor emnet bliver økonomien i økosystemer og biodiversitet. Den miljøpolitiske arena får dermed tilført stærke økonomiske argumenter, der dels kan ændre politikernes prioriteringer, initiativer og finansiering, dels vække interesse og øget bevidsthed om forandringernes økonomiske betydning hos interessenter i andre sektorer.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at gennemføre Eureka 2012, den første vurdering af økosystemer i Europa, som skal indgå i opfølgningen af Millennium-vurderingen af økosystemerne
- at støtte det økonomiske aspekt ved økosystemer og biodiversitet (TEEB), Millennium-vurderingen af økosystemer samt UNEP's initiativ om en global Green New Deal i relation til ressourceregnskab, dokumentere økosystemers modstandsdygtighed og fremlægge analyser af en værdiansættelse af disse
- at øge bevidstheden om naturressourcers værdi og anvendelse gennem analyser af markedsbaserede mekanismer for økosystemers tjenester
- at øge kendskabet til tærskelværdier og modstandsdygtighed i Europas økosystemer, navnlig i sammenhæng med klimændringerne, således kulstofoptagelse, trofisk dynamik og landskabets zoneinddeling og opsplitning
- at udnytte eksisterende data og arealmodelleringsteknikker maksimalt til at støtte analyse af økosystemtjenesternes sundhed og modstandsdygtighed på europæisk plan og globalt hvad angår Europas miljømæssige fodspor og de nye sektorspecifikke behov
- at opdatere rammerne for EEA's indikatorer, herunder Streamlining European 2010 Biodiversity Indicators (SEBI2010), med økosystemers tjenester som udgangspunkt, og integrere disse rammer i EEA's vurderinger og ved
- at levere meddelelser og oplysningsmateriale om økosystemers tjenester til offentligheden, politiske beslutningstagere og videnskabelige eksperter via multimediekanaler, herunder Fællesskabets clearing-house ordning for biodiversitet.

2.4 Miljø og sundhed

Vort hovedmål

I samarbejde med OECD, Eurostat, Det Fælles Forskningscenter og EU's agenturer at foretage en række vurderinger og dataindsamlinger til støtte for politikudvikling med sigte på afhjælpning af de negative sundhedspåvirkninger fra forurenende stoffer, kemikalier og visse teknologier. Derudover vil der blive lagt vægt på undersøgelser, der fremhæver behovet for en hurtig indsats og den gavnlige virkning af forebyggende og beskyttende foranstaltninger.

Analyse

Miljøets kvalitet og sammenhængen med menneskers sundhed anerkendes som et prioriteret punkt i det sjette miljøhandlingsprogram. Dette afspejles også i Fællesskabets nye handlingsprogram for folkesundheden 2008–2013, EU's miljø- og sundhedshandlingsplan 2004–2010, EU's nye strategi for bæredygtig udvikling, EU's vigtigste kemikaliepolitikker og Verdenssundhedsorganisationens handlingsprogram for børn og miljø. I midtvejsevalueringerne af disse programmer anerkendes de opnåede fremskridt, men heri understreges også nødvendigheden af en intensiv indsats i fremtiden.

På Det Europæiske Råds møde for nylig understregede sundhedsministrene behovet for snarlig handling, fordelene ved forebyggende og beskyttende foranstaltninger og nødvendigheden af at udvikle redskaber, der gør det muligt at forudse, forebygge og reagere på potentielle trusler fra nye og genopdukkende problemområder som nanoteknologi og at styrke inddragelsen af relevante interessenter gennem partnerskaber på tværs af erhvervssektorer på alle niveauer. Ministrene efterspurgte ligeledes oplysninger om miljøfaktorer med positive sundhedsvirkninger, f.eks. biologisk mangfoldige miljøer, ikke-motoriseret transport og boligforhold.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at give bedre adgang til oplysninger om miljø og sundhed og kemikalier, herunder videreudvikle indikatorer, arealanalyser og kobling til SEIS og GMES

- at teste anvendeligheden af en række metoder, bl.a. bioovervågning, til at vurdere både negative og positive virkninger af forurenende stoffer (herunder plastic, hormonforstyrrende stoffer og genetisk modificerede afgrøder til brændstof- eller fiberproduktion) som findes i miljøet og økosystemerne (dvs. udendørs og indendørs luft, vand og jord) på økosystemers funktion og menneskers sundhed og trivsel
- at undersøge den miljømæssige belastning fra forurenende stoffer og kemikalier med udgangspunkt i alder, socioøkonomisk status og migratorisk baggrund
- at levere input til alle EEA's vigtigste vurderinger, herunder 'Miljøet i Europa – tilstand og fremtidsudsigter 2010' og Eureca 2012, EEA's regionale vurderinger og en række internationale rapporter og vurderinger såsom FN's ministerkonference om 'Miljø for Europa'
- at udarbejde en rapport om Bradford Hills arbejde om kausalitetskriterier på miljø- og sundhedsområdet
- at samarbejde med hovedpartnerne om vigtige interinstitutionelle processer i EU og store begivenheder og møder såsom WHO's ministerkonference og Den Europæiske Sammenslutning for Folkesundhed-konference i 2009 og ved
- at sikre bedre beslutningsredskaber til at håndtere usikkerhed, risiko, manglende viden og forsigtighed i de vigtigste miljø- og sundhedsspørgsmål.

2.5 Det maritime miljø

Vort hovedmål

At øge samarbejde og aktivitet med hensyn til de oplysninger og de data på EU's politiske arena for det maritime og marine område, der gør os i stand til at identificere, anvende og gennemgå økonomiske data om maritim virksomhed, foretage vurderinger af marin arealplanlægning og samarbejde med kildeorganisationer om at integrere relevante miljøoplysninger.

Analyse

EU's maritime politik og dens miljøsøjle, havstrategidirektivet, sætter en økosystembaseret løsningsmodel i centrum for en integreret politisk reaktion på ocean-, hav- og kystområdeproblemer. Denne model tager højde for de europæiske haves og kystsystemers store potentiale til at levere livsvigtige økologiske tjenester i en situation med stigende belastning som følge af klimaændringer og intensivering af en række indbyrdes konkurrerende former for erhvervsvirksomhed (bl.a. skibsfart, fiskeri, energi, ressourcudnyttelse) i hele det europæiske maritime område.

Det er blevet nødvendigt med nye og mere omfattende monitorerings- og analysemetoder ved de integrerede vurderinger. Disse metoder skal bygge på den igangværende udvikling i teknologi og informationssystemer såsom EU-havatlasset og den særlige støtte til det europæiske havobservations- og havdatanetværk (EMODNET), der er koblet til WISE-marine og SEIS. Dette vil medvirke til at knytte kildeorganisationerne sammen og give delt onlineadgang til de data, der er brug for ved marin arealplanlægning og rapportering om miljøets tilstand.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at harmonisere beskrivelsen af havbund og habitater svarende til den brede kortlægning og habitatklassifikation, der er kompatibel med EUNIS
- at analysere indberetninger om marine økosystemer i sammenhæng med maritime socioøkonomiske aktiviteter
- at bidrage til platformen for arealinformation i WISE med henblik på fangst, visning og gennemgang af data knyttet til det europæiske havobservations- og havdatanetværk (EMODNET)
- at levere den maritime del og støtte det integrerede initiativ i forbindelse med den kommenterede skitse til marine/maritime spørgsmål i 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010' med fokus på evaluering af effektiviteten af politikker og praksis for marin arealplanlægning
- at bidrage til en vurdering af den gældende maritime politik som input til hertil knyttede emner (f.eks. turisme og transport) og andre regionale aspekter med henblik på statusrapporten Horizon 2020, der udkommer hvert andet år, og strategien for Østersøregionen under det svenske formandskab i 2009 og det spanske formandskab i 2010 og ved
- at fastlægge en fælles metode til flerdimensional (f.eks. havbundsprofil) og funktionel (f.eks. energipotentiale, reservater) kortlægning af europæiske have som bidrag til EU-havatlasset og levere geografisk relevante vurderinger og input til det marine modul i vandinformationssystemet for Europa (WISE)
- at give brugervenlig adgang til rapporter, data, indikatorer og anden information gennem EEA's datacenter for vand og de tilhørende analyseværktøjer.

2.6 Bæredygtighed i forbrug, produktion og affald

Vort hovedmål

At støtte aktiviteter på globalt plan, EU-plan og nationalt plan med sigte på bæredygtighed i forbrug og produktion samt ressource- og affaldsforvaltning ved at styrke det analytiske grundlag via udvikling og brug af indikatorer for bæredygtighed i forbrug og produktion samt andre strukturelle indikatorer, livscyklusanalyser, miljøregnskaber, integrerede vurderinger, fremskrivninger og scenarier, primært med fokus på boliger, fødevarer, mobilitet og turisme/rekreative aktiviteter.

Analyse

Der er stigende erkendelse af, at vi som europæere må tage ansvar for miljøvirkningerne af vore forbrugs- og produktionsmønstre i Europa og de levetidsbaserede miljøvirkninger heraf i andre dele af verden. Bæredygtig forvaltning af råstofressourcer og affald hører med til dette.

Vigtigheden af bæredygtighed i forbrug og produktion (SCP), herunder affaldsproduktion og ressourceforbrug, afspejler sig i politiske prioriteringer og planer, navnlig UNCSD's (FN's kommission for bæredygtig udvikling) gennemgang af SCP og affald i 2010–2011, EU's handlingsplan for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion og en bæredygtig industripolitik, 2010-revisionen af temastrategierne for bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og for affaldsforebyggelse og genanvendelse samt EU's øvrige affaldspolitikker, herunder revisionen af affaldsrammedirektivet og de nationale politikker for SCP, ressourcer og affald. Det samme fremgår af virksomhedernes stigende fokus på socialt ansvar, effektiv ressourceudnyttelse og effektive miljøforvaltningssystemer samt den øgede fokus på bæredygtige forbrugsmønstre i hele Europa.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at producere og ajourføre indikatorer for bæredygtighed i forbrug og produktion, affald og ressourcer gennem SEIS og Eurostats miljødatacentre
- at støtte gennemførelse af EU's handlingsplan for bæredygtighed i forbrug og produktion (SCP), EU's temastrategier, de nationale strategier for SCP, den globale Marrakech-proces vedrørende SCP samt UNCSD's gennemgang af SCP via analyser af politikkers effektivitet og

integrerede vurderinger af miljøvirkningerne som følge af produktion og forbrug i Europa og andre verdensdele.

- i tæt samarbejde med Eurostat, FFC, OECD og FN, at styrke indsatsen for at videreudvikle integrerede økonomiske og miljømæssige regnskaber
- at udføre analyser af livscyklusanalysemetoder, ressourceadgang og -produktivitet, renere produktion samt miljøeffektive produkter
- at opstille fremskrivninger og scenarier for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion i Europa
- at støtte gennemførelse af affaldsrammedirektivet og temastrategien for affaldsforebyggelse og genanvendelse ved at udføre analyser af visse affaldsstrømme
- at samarbejde med erhvervslivet, herunder SMV, om deling af erfaringer og god praksis for bæredygtige forretningsstrategier, virksomheders sociale ansvar, miljøledelse og miljørevision (EMAS) og detailhandelens rolle
- at styrke arbejdet med sigte på bæredygtig produktion og miljøteknisk innovation i samarbejde med OECD
- at støtte nabolandene med hensyn til information om bæredygtighed i forbrug og produktion (SCP) og affald, navnlig middelhavslandene i forlængelse af Horisont 2020-initiativet og EEA's samarbejdslande på Vestbalkan og ved
- at styrke kommunikationen med de politiske beslutningstagere og forbrugerne om metoder til at begrænse forbrugets miljøvirkninger og udvikle mere bæredygtige alternativer inden for produkter og produktion.

2.7 Arealanvendelse

Vort hovedmål

At informere politiske beslutningstagere, praktiske udøvere og offentligheden om, hvordan den stadig mere intensive arealanvendelse og brug af landbaserede ressourcer fører til konflikter og mulige uoprettelige skader. Dette skal ske gennem en analytisk platform for arealanalyse, modeller for målrettet arealanvendelse, integration af socioøkonomiske statistiske data og arealregistreringsdata med høj opløsning og via planlægningstjenester for at undersøge urbaniserings- og arealanvendelsesprocesser.

Analyse

I EU's nye Lissabontraktat understreges, at det er ubetinget nødvendigt med et politisk værktøj til koordination, samhørighed og synergi i sektorpolitikkerne af hensyn til bæredygtigheden af arealudvikling og styreformer på alle niveauer på det europæiske kontinent. Det første handlingsprogram for gennemførelse af EU's territoriale dagsorden sigter især mod at etablere en robust platform af viden og vurderinger af status, fremtidsudsigter, tendenser og politikkers virkninger for alle de forskellige europæiske territorier.

I de seneste ti år har agenturet analyseret konflikter om udnyttelse af arealer og landbaserede ressourcer i Europa og har fundet, at konflikterne forstærkes af urbanisering, transportvækst, ændringer i landbrugets prioriteringer, nye former for turisme, nye forventninger i samfundet til mobilitet og boliger, demografiske forhold og fortløbende ændringer af landskabet som følge af klimaændringerne, der er en trussel mod miljøets og samfundets modstandsdygtighed.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at integrere alle relevante arealdatasæt og oplysninger på europæisk plan gennem SEIS, Inspire og datacentret for arealanvendelse, herunder en operationel database med støjkort og støjdata som led i gennemførelsen af ReportNet i medfør af støjdirektivet

- at arbejde med ESPON2013-programmet for at definere og afprøve et nyt sæt territoriale indikatorer, der skal støtte arealplanlægningen og klarlægge forskellige udviklingsperspektiver
- at foretage vurderinger af den territoriale udvikling i Europa med brug af avanceret teknik til arealanalyse, tidligere udviklingstendenser, prognoser, fremskrivningsvurderinger, analyse af politikkers effektivitet, herunder de økonomiske forhold ved forskellige udviklingsforløb, specielt i partnerskab med GD for Regionalpolitik, FFC og Eurostat
- i samarbejde med Eurostat, FN og de nationale statistiske kontorer at sikre, at EEA-styrede opgørelser over areal, vand og økosystemer bliver en global standard i FN's miljøregnskabssystem
- fuldt ud at udnytte registreringen i 2006 af overfladedække i Corine-databasen og tilknyttede databaser, navnlig højopløsningsdata for arealbefæstelse
- at støtte udviklingen af GMES-arealtjenester og globale observationssystemer og ved
- at udføre udvalgte regionale og tematiske vurderinger (f.eks. vedrørende by-, bjerg- og landområder, turisme, transport og støjkortlægning, jorderosionsvirkninger, jordpriser og skatter) og levere input til 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010' og Eureka 2012.

2.8 Landbrug og skovbrug

Vort hovedmål

At udføre integrerede analyser af udviklingstendenserne inden for arealanvendelsen i landbrug og skovbrug gennem vurderinger af den nuværende og fremtidige virkning heraf på vand, jord, luftkvalitet, biodiversitet og landskaber. Dette skal gøre det lettere at vurdere, hvordan det naturlige miljø påvirkes af nye samfundsbehov og demografiske og teknologiske udviklingstendenser, og skal danne grundlag for en politikevaluering med feedback til de relevante sektor- og miljøpolitikker.

Analyse

Udnyttelsen af Europas landbrugs- og skovbrugsjord til produktion af råvarer (fødevarer, biomasse til energiproduktion og råstoffer) intensiveres i de kommende årtier. Dette skyldes nye behov, tekniske fremskridt (f.eks. enzymatisk nedbrydning af celluloseholdige materialer, designede fødevarer, forædlede afgrøder, herunder genetisk modificerede organismer osv.) og ændret landbrugspraksis. Produkter fra skovbrug og landbrug går i stigende omfang til delt anvendelse til bygninger, energi og biomaterialer, hvilket øger behovet for jordarealer. De forventede klimaændringer og arealomdannelsen til bymæssig anvendelse og til servicesektoren vil øge den heraf resulterende belastning af vand- og jordressourcerne og vil få indvirkning på biodiversiteten, landskaberne og luftkvaliteten.

EEA har arbejdet på indikatorer for miljøvenligt landbrug, udviklet begrebet 'landbrugsområder med store naturværdier' og undersøgt integrationen af politikker for f.eks. produktion af bioenergi.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at integrere økonomiske og biofysiske modeller og data for at vurdere drivkræfterne bag de socioøkonomiske tendensers miljøvirkninger med sigte på at tilføre viden til den sektorpolitiske debat om landbrug, bioenergi og landdistriktudvikling
- at udvide de sektorrelaterede indikatorsæt, arealanalyser og databaser om landbrugspraksis og nye udviklingstendenser i arealanvendelsen, f.eks. den kombinerede virkning af produktion af fødevarer, foder og biomasse på vandressourcerne, brug af kunstgødning og pesticider, dyrkningsmetoder og staldbygninger, hvilket vil ske i samarbejde med Kommissionens tjenestegrene og FN's miljøprogram (UNEP)
- at udføre vurderinger af kritiske spørgsmål såsom kulstofbalancen, der er knyttet til ændringer i arealanvendelsen både i Europa og globalt, og undersøge miljøvirkningerne af fremmede arter og genetisk modificerede specialafgrøder beregnet til bioenergi- og fiberproduktion og ved
- at støtte indsatsen for at udvikle miljø- og økosystemindberetninger med henblik på at udføre analyser af tilpasning til og mindskelse af klimaændringerne og levere disse analyser som input til EEA's vurderinger, herunder Eureka 2012 og 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010'.

2.9 Energi

Vort hovedmål

At udføre integrerede vurderinger og analyser af, hvordan ændrede politikker og processer i energisektoren medvirker til at mindske klimaændringerne og virker på menneskers sundhed og miljøet, omkostninger og positive virkninger, fremskridt med hensyn til at nå de politiske mål og miljøeffektivitet, støttet af ajourførte data, modeller og indikatorer.

Analyse

Energipolitikken vil fortsat spille en central rolle i bekæmpelsen af klimaændringerne og samtidig sikre Europas energiforsyning. Energiproduktion og -forbrug, også vedvarende energi som bioenergi, har betydelige sundheds- og miljøvirkninger gennem emission af luftforurenende stoffer, affaldsproduktion, skader på jorden, olieudslip osv. Europa-Kommissionen arbejder på at videreudvikle den lovpakke om energi- og klimaændringspolitik, der blev vedtaget i december 2008, herunder initiativer for at opfylde 2020-målet for vedvarende energi, vejtransportbrændstof og energieffektivitet, fastsættelse af rammer for CO₂-opsamling og -lagring samt opførelse af demonstrationsanlæg. Desuden arbejdes der på forbedring af energieffektiviteten, mindskelse af energibehovet, fremme af oprettelsen af et egentligt indre marked for energi, tilskyndelse til forskning og teknisk udvikling på energiområdet og styrkelse af det internationale samarbejde om energispørgsmål. Den europæiske indsats på dette område er tæt koblet til indsatsen i den øvrige verden.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at udvikle og ajourføre energi- og miljøindikatorer og bedste praksis på grundlag af nationale data og oplysninger fra EEA, IEA, UNEP, Eurostat og andre af Kommissionens tjenestegrene
- at vurdere de miljøbetingede begrænsninger og fordele ved vedvarende energiteknologier, udnyttelse af nye energiteknologier og -kilder, herunder biobrændsel og tørveområder, samt CO₂-opsamling og -lagring, hvilket vil ske i samarbejde med Europa-Kommissionen, UNEP og forsknings- og erhvervskredse
- regelmæssigt at orientere om udviklingen i energi- og miljøindikatorer, herunder energitilskud, og levere input til EEA's integrerede vurderinger og ved
- at vurdere miljøbelastningen fra energiproduktion og -forbrug, herunder politikker for energieffektivitet og regulering af efterspørgselssiden, valg af brændsel, metoder, der mindsker klimaændringer/sikrer energiforsyning, samt omkostningerne ved og de positive virkninger af disse metoder og de tilknyttede afvejninger af miljøhensyn såsom vand og biodiversitet.

2.10 Transport

Vort hovedmål

At vurdere transportens sundheds- og miljøvirkninger ved hjælp af transport- og miljømodeller, -indikatorer og -scenarier. Hertil hører at følge udviklingen med hensyn til opfyldelse af de miljørelaterede politiske mål for transporten og at søge at demonstrere mulige nye løsninger for adgang og bæredygtig mobilitet.

Analyse

Transport indgår i størstedelen af de aktiviteter, der tilsammen skaber en nations bruttonationalprodukt. Transportmængden vokser mere eller mindre parallelt med økonomien og påvirker derved en række miljøaspekter, først og fremmest klimaændringer, tab af habitater, støj og luftforurening. Skønt der på det seneste har været en opbremsning i stigningen i de transportbetingede drivhusgasemissioner, forventes der fremover en betydelig stigning, hvis der ikke iværksættes yderligere reduktionsforanstaltninger.

EU overvejer derfor en række strategier og foranstaltninger såsom at lade flyvning indgå i EU's emissionshandelssystem, at nedbringe CO₂-emissionerne fra biler og at lægge afgifter på brug af infrastruktur. Transport bør dog ikke udelukkende sættes i forbindelse med klimaændringer. Lovpakken om grønnere transport er et skridt i retning mod en bredere debat.

Udviklingen i transportpolitikken styres i høj grad af målet om at skabe et mere 'bæredygtigt transportsystem', hvor adgang og mobilitet er i centrum. Men disse begreber finder endnu ikke praktisk anvendelse og fremmer ikke forbedringer af miljømæssig art. Som reaktion på de stadig mere ambitiøse mål for drivhusgasemissioner må der opstilles sektorspecifikke mål. For at opnå eventuelle gavnlige sekundære virkninger bør disse mål også dække alle hovedaspekterne (emission til luften, støj, tab af habitater osv.) af et 'bæredygtigt transportsystem' og benyttelsen af dette.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at ajourføre, udvikle og strømline transport- og miljøindikatorer og ved at samarbejde med Eurostat, ITF/OECD og Europa-Kommissionen om supplerende af EEA's datasamling via partnerne i Eionet, navnlig inden for transportstøjtillæggelser, arealanvendelse og mønstre i godstransporten
- at udarbejde indikatorbaserede vurderinger af transportsektorens fremskridt med integration af miljøhensyn i politikkerne for denne sektor som input til EEA's regelmæssige integrerede og tværgående vurderinger
- at analysere trafikens bidrag til luftkvalitet og støj i Europas storbyer
- at udarbejde geografisk bestemte opgørelser over emissionerne fra transporten
- at tilføje information til den proces, der skal forbedre international luftfarts og maritim transports miljøpræstationer, og lade disse indgå i en strategi for tiden efter Kyoto for reduktion af klimaændringerne ved at levere relevant information med hovedfokus på emissioner af luftforurenende stoffer og drivhusgasser og ved
- at opstille scenarier for et bæredygtigt transportsystem og undersøge energieffektivitet, bæredygtig mobilitet og adgang samt synergier med naboskab og distriktsudvikling ved at pege på og karakterisere en række mulige foranstaltninger, tekniske valgmuligheder og metoder til regulering af efterspørgsel og brugeradfærd, hvilket vil ske i samarbejde med transportindustrien, FFC og Europa-Kommissionens tjenestegrene.

Strategisk område 3 Integreret miljøvurdering

Der er et stigende behov for miljøvurderinger af en række geografiske områder i Europa, nabolandene og globalt. Sådanne vurderinger er et nødvendigt hjælpemiddel ved udformning, underbygning og evaluering af en bred vifte af politiske processer. Der er desuden et voksende behov for at inddrage økonomiske oplysninger og fremadrettede perspektiver og at afhjælpe usikkerhedsmomenter. Det voksende antal forskellige vurderinger fører imidlertid til ineffektivitet, overlappning og uoverensstemmelser, som kan fjerne grundlaget for effektiviteten af disse.

I henhold til grundforordningen skal EEA hvert femte år udgive en rapport om tilstand og fremtidsudsigter for miljøet i Europa. Den næste rapport udsendes i 2010. Siden EEA's oprettelse har agenturet derudover offentliggjort fire paneuropæiske vurderinger af landene i Østeuropa, Centralasien og Kaukasus, to rapporter om Middelhavsområdet og to om det arktiske område. Desuden har vi lagt øget vægt på scenarieudvikling og fremadrettede undersøgelser, økonomiske vurderinger og historiske analyser af miljø- og sundhedsspørgsmål med henblik på bedre politikudvikling og beslutningstagning under forhold med stor usikkerhed og kompleksitet.

I løbet af de kommende fem år vil EEA udarbejde sin femårige hovedrapport og -vurdering og sammen med partnerne udarbejde og bidrage til andre regionale, paneuropæiske og globale vurderinger. Agenturet vil derudover arbejde på at levere et stærkt grundlag for EU's miljøhandlingsprogram.

For at sikre, at disse vurderinger udgør en støtte for beslutningstagning og politikudvikling, vil der blive lagt øget vægt på fire elementer:

- integrerede miljøpolitiske analyser og vurderinger af nationale og regionale politikker og initiativer til sikring af miljøet, f.eks. inden for transport og infrastruktur, landbrug (bioteknologi og transgene organismer), energi og industri (bæredygtighed i produktion og forbrug samt nanoteknologi), finansiering (forsikring) og handel (distribution)
- beslutningstagning under risikofyldte, usikre og komplekse betingelser og benyttelse af beslutningsværktøjer
- levering af flere sociale og økonomiske analyser, der skal medvirke til at føre miljøsammenhænge ind i den almindelige samfundstænkning, og
- øget brug af scenarier og andre fremadskuende metoder, der skal bidrage til en bæredygtig fremtid.

Aktiviteterne i dette strategiske område falder ind under fem temaer:

- **Integreret miljøvurdering**
- **Regional og global vurdering**
- **Beslutningsstøtte**
- **Økonomi**
- **Strategisk fremtidsforskning**

3.1 Integreret miljøvurdering

Vort hovedmål

At udarbejde, offentliggøre og formidle en højaktuel rapport i 2010 om det europæiske miljøes tilstand, udvikling og perspektiver og sammen med vore netværk og partnere udarbejde en langsigtet strategi for koordinering af de fremtidige globale, regionale, tematiske og sektorspecifikke vurderinger og rapporter.

Analyse

EEA har mandat til 'at offentliggøre en rapport om miljøsituationen samt tendenser og fremtidsudsigter hvert femte år, suppleret af rapporter med indikatorer, som fokuserer på specifikke emner' (artikel 2 i EEA's grundforordning). Den næste rapport om miljøets tilstand og fremtidsudsigter kommer i 2010.

EEA's femårige flagskibsrapport gør strategisk status og giver en fremadskuende vurdering af miljøproblemer i sammenhæng med bæredygtighed i EU's medlemsstater, kandidatlande og potentielle kandidatlande. Rapporterne bidrager til den miljørelaterede strategiske beslutningstagning på europæisk plan, til vurderingen af EU's miljøhandlingsprogrammer og strategier og til fastsættelse af den fremtidige dagsorden.

'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010' vil stå som et stærkt bidrag til evalueringen af det sjette miljøhandlingsprogram og de pågældende dele af EU's strategi for bæredygtig udvikling og vil give et indblik i et eventuelt efterfølgende program via sin redegørelse for fremadrettede tendenser og fremskrivninger og nyopdukkende spørgsmål.

På baggrund af den brede interesse for 'Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter 2010' vil der til forskellige læserskarer blive udarbejdet differentierede produkter og multimedier, herunder vurderinger af tematiske emner og vurderinger for enkeltlande.

Ved begyndelsen af den nye strategiperiode vil der blive anlagt et nyt, forbedret syn på vurderinger med henblik på, at EEA i overensstemmelse med sit femårige mandat giver sammenhængende, effektive og hensigtsmæssige svar på disse mange spørgsmål.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at koordinere input på tværs af alle tematiske aktiviteter, SEIS og sættet af primære indikatorer i Europa (herunder dem, der behandles af Eurostat) med henblik på at foretage en tematisk, indikatorbaseret, integreret miljøvurdering af udviklingstendenser og fremtidsudsigter for miljøet i Europa
- at udarbejde landeanalyser og en resultattavle gennem en landefokuseret proces og på grundlag heraf opstille en læreorienteret, sammenlignende vurdering af handlingsstatus, situationer og reaktioner på landeniveau
- at sikre bedre kommunikation og formidling af denne vurdering gennem brugervenlig, flersproget multimedieinformation
- at udarbejde en fremadskuende, tværgående integreret vurdering af miljøspørgsmål, der ud fra en bæredygtighedssynsvinkel belyser den mulige udvikling i vekselvirkningen mellem miljøproblemer og de europæiske og globale socioøkonomiske ændringer under forskellige sandsynlige scenarier og den virkning, dette kan få for Europa, dets naboer og andre dele af verden
- at formulere en langsigtet strategi for integrerede miljøvurderinger i regionen, som dækker den løbende femårige rapporteringsperiode og andre regionale, globale og emneorienterede vurderingsbehov.

3.2 Regional og global vurdering

Vort hovedmål

At planlægge, udarbejde, bidrage til og levere regionale vurderinger til støtte for diverse politikker og politiske processer på linje med EEA's langsigtede strategi for integrerede vurderinger og femårig rapportering.

Analyse

For en række geografiske områder i Europa gælder der en række fælles geografiske og miljømæssige mønstre. Dette er således tilfældet for kystområder og bjergområder. Sådanne områder er på den ene side kendetegnet ved det europæiske landskabs forskelligartethed, på den anden side ved målrettede processer og politikker eller, mere generelt, territorial samhørighed. En miljøstatusanalyse af sådanne forskelligartede områder som kyst-, by-, land- og bjergområder skal således tage udgangspunkt i områdernes særlige socioøkonomiske karakteristika og de nuværende og tidligere mønstre i arealanvendelsen. Dette har vigtige konsekvenser, da mange politikker og scenarier for beslutningstagning skal tage hensyn til en lang række forskellige vekselvirkninger såsom byspredningen i landområder, urbaniseringens indvirkning på økosystemers tjenester i kystområder og bjerglandbrugenes rolle i bevarelsen af landbrugsområder med store naturværdier. EEA er ved at udarbejde en række regionale vurderinger og miljøtilstandsrapporter.

Som eksempel herpå kan nævnes arbejdet under den europæiske naboskabspolitik og strategien for Centralasien, koordinering og opstilling af en resultattavle i forbindelse med Horisont 2020-processen for Middelhavet, hvor fremskridtene registreres på grundlag af et sæt vedtagne indikatorer, den globale UNGA-vurdering af vurderinger, der skal føre til en standardmetode til vurdering af det marine miljø, samt vurderinger af det arktiske område og vigtige økosystemer som vådområder og alpine områder.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at formidle links og nem adgang til SEIS, Reportnet og de forskellige værktøjer til integrerede vurderinger, så flere i den bredere offentlighed kan få størst mulig gavn af disse nye muligheder
- at samarbejde med handlingsprogrammet for Middelhavet, Eurostat og andre partnere om at indføre en ordning for regelmæssig rapportering i medfør af Horisont 2020 med offentliggørelse af femårige og toårige rapporter om Middelhavsmiljøet
- at planlægge og udarbejde den femte paneuropæiske vurderingsrapport
- at deltage i UNGA-vurderingen af vurderinger af det marine miljø, UNEP-GEO, andre DEWA-aktiviteter under UNEP og andre FN-vurderinger via ekspertgrupper og formandskab for paneler
- at fastlægge behovet for vurderinger af det arktiske miljø og levere specifikke skræddersyede vurderinger af det arktiske miljø
- at fastlægge behovet for og foretage relevante vurderinger til støtte for samhørighedspolitikkerne, arealplanlægningen og områder med særlig i miljømæssig relevans (f.eks. kystområder, indhave, storby-, land- og bjergområder) og ved
- at forbedre kommunikationen og videreformidlingen af betydningen af og grundlaget for integreret vurdering via brugervenlig, flersproget multimedieinformation.

3.3 Beslutningsstøtte

Vort hovedmål

At opnå bedre og mere udbredt forståelse for betydningen af systemvidenskab, multikausalitet, usikkerhed og videnskaber som støtte for rettidig, deltagerstyret, håndfast og smidig beslutningstagning.

Analyse

Inden for videnskaben er der tiltagende erkendelse af, at miljømæssige og sundhedsrelaterede spørgsmål er mere komplekse, multikausale og indbyrdes sammenhængende, end man tidligere har opfattet dem som. Systemvidenskab, ikke-lineær dynamik og tærskelfænomener er karakteristiske for de fleste miljø- og sundhedsspørgsmål, således: klimaændringerne, de fire prioriterede sygdomsformer i EU's miljø- og sundhedshandlingsplan, økosystemers sundhed og forringelsen af biodiversiteten. Ved forstyrrelser i sådanne komplekse økosystemer og biologiske systemer vil rettidig reaktion hos myndighederne og i stigende grad det civile samfund indebære initiativer baseret på mindre stærke og undertiden alternative former for dokumentation (f.eks. lokal viden og relevant kendskab snarere end nøjagtige data), hvis det skal lykkes at forebygge skader. Sådanne beslutninger må tages på baggrund af et bredere videngrundlag, der delvis hidrører fra offentlighedens deltagelse, støttet af øget bevidsthed om effekten af tidligere initiativer eller konsekvenserne af passivitet i forhold til nye problemer og tidlige advarselssignaler.

Offentlighedens og aktørernes deltagelse bliver i stigende grad også anerkendt som et nødvendigt element i effektiv beslutningstagning om komplekse systemer såsom forvaltning af vandområder, strategisk virkningsvurdering, tilpasning til klimaændringer, arealforvaltning, naturbeskyttelse og arealplanlægning, strategisk fremtidsplanlægning, regulering af efterspørgselssiden for transport og vand-, energi- og ressourceforbrug samt menige borgernes overvågning af miljøforandringer.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at udføre retrospektive analyser af tidligere beslutninger på miljøområdet (f.eks. Late lessons from early warnings, vol. 2 — sene konklusioner af tidlige advarsler, bd. 2) for at tilvejebringe et større videngrundlag, der gør det muligt at fastlægge og gennemføre fremtidige politiske initiativer, der er rettidige, håndfaste og smidige
- at fremme langtidsovervågning af parametre, der er følsomme over for pludselige ændringer, med sigte på bedre forudsigelse af forstyrrelser i biologiske systemer og sundhedssystemer
- at undersøge forskellige metoder for at få offentligheden til effektivt at deltage i udpegelse og håndtering af miljø- og sundhedsspørgsmål
- at udvikle og anvende beslutningsstøttewærktøjer på nøgleområder såsom klimaændringer, tilpasning, værdiansættelse af økosystemer samt sårbarhedsanalyser
- at analysere og medvirke til at harmonisere mere gennemsigtige modeller for vurdering af videnskabelig viden og andre vidensformer som f.eks. lokalviden, og at medvirke til mere udbredt brug af forsigtighedsprincippet
- at forbedre og forenkle den terminologi, der anvendes til at karakterisere årsagssammenhænge og usikkerheder i økosystemer og biologiske systemer, ved at fremme udbredt anvendelse af sådan terminologi
- sammen med partnerne at opnå bedre indsigt i, hvilke former for retspraksis der bedst afspejler miljøets behov og ved
- at styrke bevidstheden om disse spørgsmål gennem workshopper med et bredt udsnit af aktører.

3.4 Økonomi

Vort hovedmål

At levere støtte til og udføre integrerede økonomiske analyser med modeller, der går på tværs af en række temaer (biodiversitet, klimaændringer, det marine miljø, arealplanlægning, miljø og sundhed) og drivkræfter (landbrug, transport, (bio)energi) og sætter fokus på omkostningerne ved politisk passivitet, omkostningerne ved at gennemføre foranstaltninger, fordelene ved bedre miljøkvalitet og økosystemtjenester samt de markedsbaserede virkemidlers og ændrede miljøafgifters rolle og virkning. Det vil være centralt for disse aktiviteter at ajourføre datasamlinger.

Analyse

Der er tiltagende fokus på de økonomiske skadevirkninger og velfærdsforringelser, der kan følge af utilstrækkelig indsats eller passivitet. Samtidig skal strategier og foranstaltninger føre til effektive og de mindst kostbare løsninger. Miljøanalysens økonomiske komponent bliver stadig stærkere, hvad der afspejler sig i den fortsatte udvikling af metoder som forudgående vurderinger af omkostningerne ved politisk passivitet, konsekvensvurderinger, integreret analyse og efterfølgende vurderinger. Markedsbaserede virkemidler anerkendes i stigende grad som potentielt omkostningsbesparende redskaber, og med reformer af miljøafgifter sigtes der mod at forene miljømæssige, skattemæssige og samfundsmæssige målsætninger.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at fortsætte udvidelsen af dataindsamling og vurderinger af de økonomiske konsekvenser af initiativer og af passivitet
- at udføre integrerede analyser af økonomiske drivkræfter og miljøproblemer og politiske værktøjer
- at udarbejde fortegnelser over og vurderinger af de markedsbaserede løsninger og miljøafgiftsreformernes rolle
- at foretage vurderinger af omkostningerne ved passivitet i forhold til markedsrelaterede og ikke-markedsrelaterede skader på økosystemtjenester og menneskers velfærd som input til europæiske miljøvurderingsprogrammer
- at udføre integrerede analyser af de vigtigste drivkræfters og løsningers miljøkonsekvenser og ressourceeffektivitet med fokus på en markedsbaseret model såsom CO₂-markeder og miljøafgifter
- at udføre en analyse af miljøafgiftsreformer som en løsning, der på lang sigt forener miljømæssige, økonomiske/skattemæssige og sociale mål på en bæredygtig måde og ved
- at videreudvikle metoder, herunder benefit transfer, til opskalering af enkeltstående resultater af værdiansættelse på ikke-markedsgrundlag og til værdiansættelse ved areal- og økosystemregnskaber.

3.5 Strategisk fremtidsforskning

Vort hovedmål

At medvirke til udbredelse af strategisk beslutningstagning blandt EEA's vigtigste kunder og partnere gennem fortsat udarbejdelse af scenariebaserede vurderinger på specifikke områder såsom den fremadrettede komponent i større EEA-vurderinger, fremme af initiativer til kapacitetsforøgelse og bedre udnyttelse af eksisterende processer, information og metoder, som giver brugeren mulighed for at vælge skræddersyede løsninger til fremtiden.

Analyse

Vigtigheden af fremtidsstudier specielt fremtidsscenarier ved beslutningstagning anerkendes i stigende grad, efterhånden som miljøspørgsmålenes kompleksitet, øgede risici og usikkerhed i sig selv bliver tydeligere.

I de første år af EEA's virksomhed koncentrerede agenturet sin indsats på dette felt om integrering af det fremadrettede perspektiv i sine hovedvurderinger, der omfattede EU ('Miljøet i Europa — tilstand og fremtidsudsigter') og vurderede gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik med 'afstand til mål' analyse. Efter den analyse, hvis resultater blev fremlagt i den femårige 1999-rapport om miljøets tilstand og fremtidsudsigter, og efter ændringen af forordningen, blev EEA anmodet om at medtage en fremadrettet komponent i sine vurderinger.

I forhold til rapporter om miljøets tilstand og fremtidsudsigter blev EEA's arbejde følgelig udvidet til at være tematiske vurderinger og kom også til at række ud over den eksisterende lovgivning og bevæge sig uden for Europas grænser. I løbet af den seneste strategiperiode har arbejdet hovedsageligt bestået i de brede vurderingsprocesser, der indgik i den femårige rapport fra 2005 om miljøets tilstand og fremtidsudsigter, og dem, der dannede oplæg til konferencen 'Miljø for Europa' i Beograd i 2007. Derudover bidrog EEA til Global Environmental Outlook-processen under FN's miljøprogram (UNEP). Desuden har det højt priste scenariewarbejde PRELUDE demonstreret scenariers potentiale til at indkredse problemerne i de tidlige faser af politikfastlæggelsen og vist, hvordan man kan tilskynde til strategisk tænkning i de politiske beslutninger.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at fortsætte støtten til igangværende EEA-vurderinger, navnlig fremtidsanalysen til 2010-rapporten om miljøets tilstand og fremtidsudsigter i Europa, og til vurderingen af europæiske økosystemer (Eureca 2012)
- at fremme brugen af scenarier og fremskrivningsteknikker i strategiske beslutningsprocesser ved at udforme retningslinjer, bedste praksis og internetbaserede undervisningsværktøjer
- at iværksætte nye fremadrettede scenarievurderinger af specifikke områder, regioner og emner
- at fortsætte undersøgelsen af effektiviteten af konsekvensanalyser og scenarier i strategiske miljøpolitiske beslutninger
- at fortsætte udviklingen af informations systemer via SEIS med henblik på fremadrettet information og udvikling af bedre skræddersyede værktøjer til håndtering af fremadrettet information og ved
- at styrke samarbejdet med enkeltlande og andre hovedaktører på området (dvs. GD for Miljø, FFC, Eurostat) med det formål at etablere strategiske partnerskaber med relevante videncentre og forskningsprogrammer for at fremme kapacitetsopbygning, forbedre metoderne og udbrede anvendelsen af disse til erhvervsvirksomheder og ikke-statslige organisationer, når det er relevant.

Strategisk område 4 Informationstjenester og kommunikation

Efterspørgslen efter letforståelig ajourført information er vokset betydeligt, selv i strategiperioden 2004–2008. Denne efterspørgsel kommer både fra politiske beslutningstagere og fra europæiske borgere, der i stigende grad ønsker, at oplysninger fra offentlige instanser er fuldt gennemsigtige. Sideløbende hermed giver den hurtige udvikling i ny informationsteknologi os redskaber til at kommunikere mere effektivt.

I løbet af de kommende fem år vil EEA bestræbe sig på at give Europas beslutningstagere og borgere den uafhængige information, de har brug for for at træffe kvalificerede valg for miljøet, og vil øge bevidstheden om miljøet ved at kommunikere vore budskaber på en gennemsigtig og forståelig måde til det bredest mulige publikum.

EEA's informationstjenester og budskaber underbygges af mange initiativer i hele Europa, som EEA bliver pålagt at støtte, herunder det fælles miljøinformationssystem, Inspire-direktivet om arealinformation, Århus-konventionen om adgang til miljøoplysninger samt GMES – EU's tekniske flagskib, der har til opgave at forbedre integrationen af *in-situ* overvågning og rumbaseret overvågning.

EEA vil bestræbe sig på i løbet af strategiperioden at gøre sin hjemmeside til en verdensanerkendt portal for aktuel og relevant information om miljøtilstand og fremtidsudsigter for miljøet i Europa. Målet er at levere produkter og tjenester, der er letlæselige og brugervenlige og giver sammenhængende budskaber til hele EEA's mangesprogede brugerkreds.

Fra at være opbevaringssted for dokumenter vil hjemmesiden udvikle sig til en interaktiv side og en portal, der støtter tovejskommunikation og effektivt kan medvirke til bedre og mere udbredt oplysning om miljø.

Vi vil til stadighed fokusere på at skrive regelmæssige nyhedsindslag til internettet og vil udnytte multimedieteknikken til at give meddelelserne fra EEA størst mulig udbredelse og slagkraft.

Arbejdet på dette strategiske område falder under to temaer:

- **Fælles miljøinformationssystem**
- **Kommunikation**

4.1 Det fælles miljøinformationssystem

Vort hovedmål

At modernisere de nuværende rapporteringssystemer til et net af decentraliserede systemer, som giver onlineadgang til data, der behandles så tæt på kilden som muligt, og som giver bedre og mere aktuel information. EEA og Eionet vil indføre systemet i samarbejde med Europa-Kommissionen og andre internationale aktører. EEA vil nå dette mål ved at udbygge de systemer og værktøjer, der er udviklet til rapportering (Reportnet), de nye initiativer inden for e-forvaltning, infrastrukturen for arealinformation i Europa (Inspire), GMES, det globale system til jordobservation (GEO) og det globale system af jordobservationssystemer (GEOSS).

Analyse

I februar 2008 vedtog Europa-Kommissionen en meddelelse om forbedring, modernisering og strømlining af de nuværende miljøinformationssystemer gennem oprettelse af et europæisk fælles miljøinformationssystem (SEIS).

SEIS er et distribueret, integreret, nettilsluttet informationssystem baseret på et netværk af offentlige informationsleverandører, der deler miljødata og -information. Det bygger på eksisterende e-infrastrukturer, -systemer og -tjenester i medlemsstaterne og EU-institutionerne, specielt hos EEA og Eionet.

Formålet med systemet er at opnå bedre kobling til alle eksisterende datastrømme og oplysninger om EU's miljøpolitikker og -lovgivning, herunder gennemførelsen af infrastrukturen for arealinformation i Europa (Inspire) og andre data og tidstro observationer, der vedrører de nye prioriterede miljøspørgsmål, samt de tjenester der ydes af GMES. Systemet vil give let adgang til information for både politiske beslutningstagere og borgere. En væsentlig udfordring bliver at udvikle SEIS som en platform, der også kan bruges til tovejskommunikation om miljøet, dvs. som giver brugerne adgang til at uploade og dele oplysninger med andre, lige fra lokalt til globalt plan.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at samarbejde med Eionet, Europa-Kommissionen (hovedsagelig gennem de fire institutioner ('Group of Four') og de ti miljødatacentre) og EEA's europæiske temacentre om at indføre dette distribuerede

system til informationsdeling fra lokalt til globalt plan baseret på interoperabilitet

- gradvis at indføre Reportnet som et værktøj, der skal støtte det foreslåede reviderede direktiv om standardisering af rapporter og give hurtigere onlineadgang til data
- at fokusere på datahåndtering i Europa, herunder strømlining af prioriterede datastrømme med Eionet, koordinering af *in-situ*-komponenten af GMES og forvaltning af fem tematiske miljødatacentre med det formål at tilbyde et væld af europæiske miljødatasæt i formater, der er hensigtsmæssige for forskellige brugere
- at fortsætte udviklingen af vor areal data infrastruktur i overensstemmelse med de kommende gennemførelsesbestemmelser for Inspire, så denne struktur bliver rygraden i SEIS
- at udvikle applikationer og tjenester vedrørende miljøovervågning og -observationer af luft, hav og landjord gennem forbedret *in-situ*-overvågning og rumbaseret overvågning hidrørende fra GMES og GEO/GEOSS
- at ajourføre og forvalte systemet på en sådan måde, at det leverer data og informationstjenester af høj kvalitet døgnet rundt alle ugens syv dage, og ved
- løbende at forbedre EEA's hjemmeside som hovedportalen for aktuel og relevant information om Europas miljø.

4.2 Kommunikation

Vort hovedmål

At servicere vor primære målgruppe, som er beslutningstagere og indflydelsesrige personer i Europa, og samtidigt også nå ud til det bredest mulige publikum via tæt samarbejde med vore institutionelle netværk i hele Europa og med internationale og nationale medier, at fremme EEA's strategiske budskaber på en proaktiv, tilpasningsdygtig måde for derved at bidrage til politiske og offentlige dagsordener, at udarbejde mere miljøundervisningsmateriale til europæiske borgere, at etablere en egentlig tovejskommunikation, at åbne en dialog med målgrupperne for at få indblik i deres informationsbehov og at give den rette information til rette tid, så den får størst mulig virkning.

Analyse

Vor kommunikationsstrategi er et levende dokument, som skal give Europas beslutningstagere og borgere de uafhængige oplysninger, de har brug for til at træffe kvalificerede valg om miljøet, som skal øge miljøbevidstheden ved at formidle vore budskaber på en gennemsigtig, forståelig måde til det bredest mulige publikum, som skal øge bevidstheden om betydningen af miljøuddannelse i hele Europa, og som skal styrke agenturets og dets netværks profil som hovedleverandør af aktuel, målrettet, relevant og pålidelig information om Europas miljø.

Handling

Vi vil opfylde vor målsætning ved:

- at skræddersy vore output til forskellige formål og modtagere og formidle dem ad en række forskellige kanaler
- at imødekomme ønsket om kortfattede, let læselige præsentationer af vore hovedbudskaber, et ønske der er fælles for alle vore målgrupper, hvad enten de er eksperter eller ej
- at investere i vor hjemmesides multimedieindhold, så den bliver en verdensanerkendt portal for aktuel og relevant information om det europæiske miljøes tilstand og fremtidsudsigter
- at integrere vore kommunikationsinitiativer med miljødagsordenerne i Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet, med Ministerrådets

formandskab og med samfundsinteresserne i de forskellige regioner i Europa

- at udvide vor rækkevidde til flere af de sektorer, der er inddraget i miljøpolitiske beslutninger, miljøforskning og miljøuddannelse, og så vidt muligt imødekomme disse sektorerers behov for miljøinformation
- at styrke og udvide vort medienetværk og udnytte det til at mangedoble virkningen af vore budskaber og øge agenturets synlighed som en hovedleverandør af miljøinformation
- at opbygge et end-to-end kommunikationsprogram i agenturet til fremme af stærk intern kommunikation og kommunikationsuddannelse af EEA's personale
- at indføre en mere målrettet medietilgang, hvor vi vælger de medier vi arbejder med, alt efter hvilke budskaber vi vil formidle og den målgruppe vi vil nå
- at udforme særligt internetbaseret undervisningsmateriale
- at styrke kommunikationen med det unge publikum og trænge igennem med EEA's hovedbudskaber ved som løftestang at bruge forskellige produkter, der er egnede til børn og til bredere uddannelsesformål og ved
- at overvåge vore aktiviteterets effektivitet for at sikre tovejskommunikation og dialog.

Budgetoverslag

Budget			
År	Kernetilskud fra EU	Bidrag fra lande uden for EU	Samlet budget
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Personale	
År	Vedtægtsomfattede ansatte i alt
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Grænsebetingelser og forudsætninger for budgettet

- 2 % stigning i kernebidraget fra EU.
- Det samlede budget omfatter ikke formålsbestemte indtægter fra andre generaldirektorater: Disse består af EUR 3 mio. fra GMES (2009–2012) og EUR 5 mio. fra ENP (2009–2012).
- Der er medregnet fem yderligere kontraktansatte til GMES for 2010–2013.

Det Europæiske Miljøagentur

**EEA's strategi 2009-2013
Flerårigt arbejdsprogram**

Luxembourg: Kontoret for Den Europæiske Unions Officielle Publikationer

2009 – 42 s. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9213-009-1

DOI 10.2800/12798

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danmark

Tlf.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99

Hjemmeside: eea.europa.eu
Forespørgsler: eea.europa.eu/enquiries

ISBN 978-92-9213-009-1

